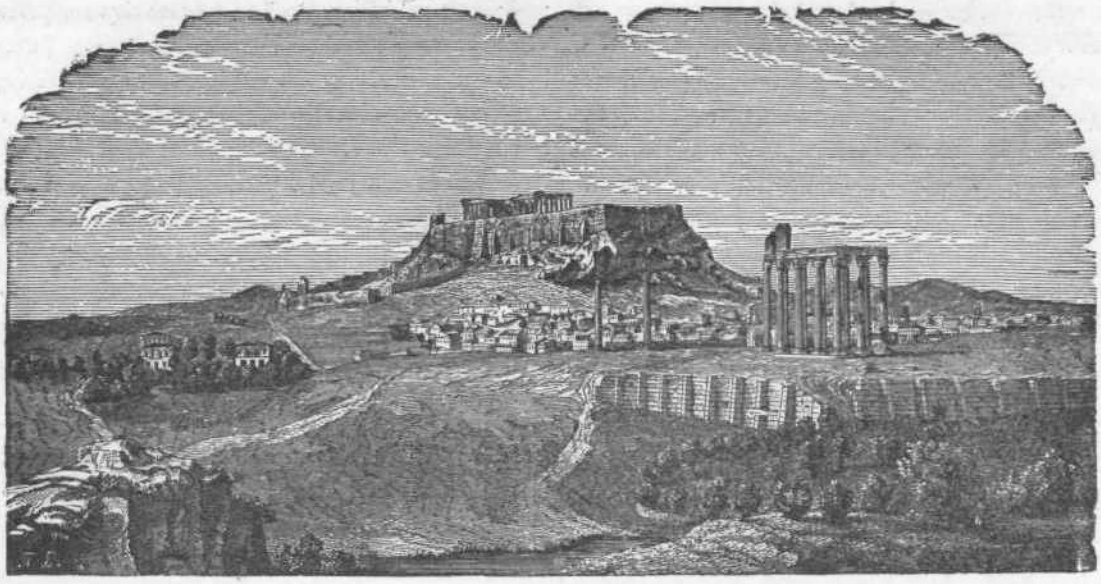

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΙΟΥΛΙΟΥ, 1863. ΤΟΜΟΣ ΙΔ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 320.

ΣΥΝΤΟΜΟΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΦΡΕΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ Ζ', ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ.

Ὁ βασιλεὺς Φρεδερῖκος, οὗ ἡ εἰκὼν παρατίθεται, εἶν' εὐειδὴς τὴν ὄψιν, μᾶλλον εὐτραφὴς τὸ σῶμα, κανονικῶς διαπεπλασμένος, μετρίου ἀναστήματος, χαρίεις καὶ εὐπροσήγορος, γλυκὺς τοὺς τρόπους καὶ τὸ βλέμμα, ἀγχίνους καὶ φιλόμουσος, πρὸ πάντων δὲ εἰλικρινῶς εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν λαὸν ἀφωσιωμένος. Διὸ παραδεχθεὶς ὡς σύμβολον ἐν τοῖς παρασήμοις αὐτοῦ τὸ ῥητὸν τοῦτο· « l' amour du peuple ma force, » ἐβεβαίωσε διὰ τοῦ πολιτεύματος αὐτοῦ, ὅτι οὐ μόνον λόγῳ, ὡς πολλοὶ ἄλλοι βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ αἰσθήματι καὶ ἔργῳ ἀγαπᾷ τὸν λαόν· τούτου ἕνεκα κατέστη τὸ εἴδωλον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας τοῦ δανικοῦ λαοῦ. Εἶναι δὲ υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ τοῦ Η', γεννηθεὶς τὴν 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 1808 ἔτους. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐπεσκέφθη διάφορα τῆς Εὐρώπης μέρη· ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1826 μέχρι τοῦ 1828 περιῆλθε τὴν Γερμανίαν, Ἐλβετίαν, Ἰταλίαν καὶ τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν. Ἐν Γενεύῃ, ὅπου διέτριψεν ἱκανὸν χρόνον, ἐσπούδασε τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας· εἶτα ἀφιερώθη εἰς τὰ ναυτικὰ καὶ ἠκολούθησε τὸ ναυτικὸν στάδιον, προχειρισθεὶς καὶ ὑπονάυαρχος καὶ διορισθεὶς ἐπίτροπος ἐν τῷ δανικῷ ναυαρχείῳ. Ἐν ἔτει 1834 ἀπῆλθεν εἰς Ἰσλανδίαν, ὅπου οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἡγεμόνων εἶχε πώποτε μεταβῆ· ἐκεῖ δὲ διατρίψας πέντε ὅλους μῆνας ἐνησχολήθη εἰς τὴν μελέτην τῶν φυσικῶν προϊόντων τῆς ἀξιοπεριέργου ἐκείνης νήσου, ἅμα δὲ καὶ τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας βορείου γλώσσης, ἐξ ἧς παράγεται ἡ νῦν δανική. Τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐξελέχθη μέλος τῆς ἐν Κοπεγχάγῃ Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀρχαιολόγων τῆς Ἄρκτου, καὶ δι' ἐμβριθῶν ἄρθρων δημοσιευθέντων ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς αὐτῆς

Φρεδερῖκος Ζ'. βασ. Δανίας.

Ἑταιρίας, ἀπέδειξεν εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα καὶ τὴν φιλομάθειαν. Διὸ τὸ 1841 ἔτος, τὴν 30 τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, ἐξελέχθη παμψηφεὶ πρόεδρος τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας ἣν ἔκτοτε διευθύνει μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου καὶ ἰδιαζούσης δεξιότητος, ὡς μάλιστα καταφαίνεται ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις γενικαῖς συνεδριάσεσιν, ὧν περίληψις δημοσιεύεται κατ' ἔτος διὰ τῆς *Πανδώρας*, καὶ ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς ἐκδιδομένων ὑπ' αὐτοῦ διατριβῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας. Τὸ 1844 ἔτος μετέβη εἰς Σκωτίαν καὶ τὰς Κασσιτερείους νήσους (Feroënnes), τὰς ἄλλοτε ὑποτελεῖς τοῦ δανικοῦ θρόνου. Τὸ 1846 ἐπιβὰς εἰς πλοῖον τοῦ βασιλικοῦ δανικοῦ ναυτικοῦ, μετέβη πρὸς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπεσκέφθη διάφορα μέρη τῆς χώρας ἐκείνης, ἰδίως δὲ τὴν ὡραίαν νῆσον Μαδέραν· προὐτίθετο, δὲ ὡς εἶπε πρὸς ἓν τῶν μελῶν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιτροπῆς, νὰ εἰσπλεύσῃ καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον ὅπως ἐπισκεφθῇ τὴν μουσοτρόφον Ἑλλάδα· ἀλλ' ἕνεκα σπουδαίων ὑποθέσεων ἠναγκάσθη ν' ἀποβιβασθῇ εἰς Γάδειρα, κακεῖθεν δὲ διελθὼν διὰ τῆς Ἀνδαλουσίας, Γυαδαλκιβίρου καὶ Σιβιλίας ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. Τὴν 20 Ἰανουαρίου 1848, ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἔνευσεν αὐτοπροαιρέτως ν' ἀπεκδυθῇ τῆς ἀπολύτου τοῦ μονάρχου ἐξουσίας καὶ νὰ παραχωρήσῃ συνταγματικοὺς θεσμοὺς τοῖς φιλτάτοις αὐτοῦ ὑπηκόοις· οὐδὲν ἧττον οἱ κάτοικοι τῶν Γερμανικῶν χωρῶν Ὁλστεῦνου καὶ Λουνεμβούργου, μὴ ἀρκεσθέντες εἰς τὰς παραχωρήσεις ταύτας, ἢ μᾶλλον κινούμενοι, ὡς πρὸ πολλοῦ ἐφαίνετο, ὑπὸ ἐθνικῆς ἀντιζηλίας κατὰ τῶν τὴν δανικὴν γλῶσσαν ὁμιλούντων λαῶν, καὶ προσέτι ὑπὸ τῆς κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἀναφανείσης ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐπαναστατικῆς τάσεως, ἠγέρθησαν κατὰ τοῦ ἀρίστου τούτου βασιλέως, καὶ ὑποβοηθούμενοι ὑπὸ τῆς Πρωσσίας καὶ ἄλλων γερμανικῶν ἐπικρατειῶν εἰσέβαλον, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Δουκὸς Αὐγουστεμβούργου, εἰς τὴν δανικὴν χερσόνησον· ἀλλ' ἀποκρουσθέντες ἀνδρείως ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ γενναίου δανικοῦ στρατοῦ ἀπεχώρησαν μετὰ μάχας αἱματηρᾶς, καὶ ἰδίως τὰς ἐν Φριδερικίᾳ καὶ Ἰστέδῃ· φειδόμενος ὅμως ὁ φιλάνθρωπος οὗτος βασιλεὺς τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, συγκατένευσεν εἰς συνομολόγησιν εἰρήνης μετὰ τῶν πολεμίων καὶ τῆς λοιπῆς Γερμανίας, τῇ ἐγγυήσει τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων.

Ἐπειδὴ δὲ καί τοι ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ νυμφευθεὶς δὲν ἐτεκνοποίησε, τὴν 31 Ἰουλίου 1853 ἀνηγορεύθη, δυνάμει τοῦ περὶ διαδοχῆς τοῦ δανικοῦ θρόνου ἰσχύοντος νόμου, διάδοχος ὁ ὑπηρετήσας ἐν τῷ δανικῷ στρατῷ κατὰ τὰς προμνησθείσας μάχας πρίγκηψ Χριστιανὸς ὁ ἐκ Σλεσβίγου-Ὁλστεῦνου-Γλυκσβούργου, ὅστις τὴν 26 Μαΐου 1842 ἔτους εἶχε νυμφευθῇ τὴν πρὸς πατρὸς ἀδελφιδῆν τοῦ μνησθέντος βασιλέως Φρεδερίκου, τὴν καὶ ἡγεμονόπαιδα τῆς Δανίας Ἀλοϊζίαν, πριγκήπισσαν Ἔσσης, γεννηθεῖσαν τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1817.

Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ καὶ ὁ γενεαλογικὸς αὐτῶν πίναξ.

Χριστιανὸς Θ'. — Καρλότα ἡγεμονόπαις Δανίας, νυμφευθεῖσα μετὰ τοῦ Γουλιέλμου Λαγγραβίου Ἔσσης.

Βασιλεὺς Δανίας

Φρεδερῖκος Ζ'. ὁ νῦν Βασιλεὺς Δανίας — Ἀλοϊζία νυμφευθεῖσα μετὰ τοῦ Χριστιανοῦ υἱοῦ Φρεδερίκου-Γουλιέλμου Δουκὸς Σλεσβιγίου-Ὁλστεῦνου-Γλυκσβούργου καὶ Ἀλοϊζίας πριγκηπίσσης Ἔσσης.

1. Φρεδερῖκος, γεννηθεὶς τὴν 3 Ἰουνίου 1843.
2. Ἀλεξάνδρα γεννηθεῖσα τὴν 1 Δεκεμβρίου 1844, ἡ πρὸ μικροῦ ὑπανδρευθεῖσα τὸν διάδοχον τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου.
3. Χριστιανὸς Γουλιέλμος Ἀδόλφος Γεώργιος γεννηθεὶς τὴν 24 Δεκεμβρίου 1845, ὁ ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.
4. Μαρία Δάγμαρα γεννηθεῖσα τὴν 26 Νοεμβρ. 1847.
5. Θηρεσία Ἄννα » » 29 Σεπτεμβρ. 1853.
6. Βαλδημάρος » » 27 Ὀκτωβρ. 1858.

Ι. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΑΒΗΣ

καὶ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΡΑΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ,

συνταχθεῖσαι ὑπὸ Διονυσίου Λιναρδάτου.

ἐν Δηξουρίῳ Κεφαλληνίας.

(*Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν Παραδόσεων τοῦ Σχολικοῦ ἔτους* 1860-61. *τοῦ Κυρ. Θ. Καρούσου.*)

—ooo—

Ὁ Εὐριπίδης ἀρύεται τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἑκάβης ἀπὸ τὴν τῆς Τρῳάδος ἐκπόρθησιν, συνδυάζων ἐντεῦθεν δύο πράξεις, τὴν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως θυσίαν τῆς Πολυξένης, καὶ τὴν τῆς Ἑκάβης ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Πολυμήστορος τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν, φονέως τοῦ υἱοῦ της Πολυδώρου· ὅθεν ὄχι μόνον ἡ πρᾶξις τοῦ δράματος εἶναι διπλῆ, ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος ἔνθα αἱ πράξεις διαδραματίζονται, δὲν εἶναι μόνον ἡ Τροία, ἀλλὰ καὶ ἡ Θρακικὴ Χερρόνησος. Καὶ περὶ μὲν τοῦ τόπου θέλομεν μετὰ ταῦτα διαλάβειν,

περὶ δὲ τῆς συνάψεως τῶν δύο πράξεων τινὲς κατηγοροῦσι τὸν ποιητὴν ἀναφέροντες τὸν κανόνα, ὅτι εἰς πᾶν δρᾶμα, ὀφείλει νὰ ἦναι μία ἡ πρᾶξις· ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἀποκλείει τὴν ποικιλίαν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ μάλιστα πρέπει νὰ θεωρῆται ἄριστον τὸ δρᾶμα ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον διάφοροι περιστάσεις τοιουτοτρόπως πρὸς ἀλλήλας συγκιρνῶνται, ὥστε τείνουσι πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ τῆς Ἑκάβης, ἔνθα τὰ διάφορα αὐτοῦ μέρη τοσοῦτον στενὰ συνδέονται, ὥστε ἐὰν ἀφῃρεῖτο ἓν τούτων, τὸ δρᾶμα τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἀτελές. Ἵνα δ' ἔτι μᾶλλον κατανοήσωμεν τὴν οἰκονομίαν αὐτοῦ, θέλομεν ἐφεξῆς ἐκθέσει τὴν ὑπόθεσιν.

Προλογίζεται τὸ εἴδωλον τοῦ Πολυδώρου, ὅστις πρὸ τριῶν ἡμερῶν φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πολυμήστορος τοῦ ξενοδόχου του, ὅπως σφετερισθῇ τοὺς θησαυρούς του, καὶ ῥιφθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, διηγεῖται ὅτι εἰσηκούσθη παρὰ τῶν καταχθονίων θεῶν, ἵνα ἐμπεσὼν εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρός του τύχῃ ταφῆς, ὅτι δὲ ἡ μήτηρ του Ἑκάβη ἦλθεν ἐκ τῆς Τροίας μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Χερρόνησον, τὸ βασίλειον τοῦ Πολυμήστορος, διαμένοντος ἐνταῦθα, διότι εἶχε φανῆν ἐπὶ τοῦ τάφου του ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπαιτῶν ὡς γέρας τὸν φόνον τῆς Πολυξένης. Κατόπιν ἡ Ἑκάβη προβαίνουσα, διηγεῖται ἀπαίσιόν τι ὄνειρον, ἐξ οὗ προαισθάνεται δυστύχημά τι εἰς τὸν Πολύδωρον καὶ τὴν Πολυξένην, καὶ ἐνῷ διηγεῖται ταῦτα προέρχεται χορὸς Τρῳάδων, φέρων τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐθεσπίσθη παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως σφαγίασις τῆς Πολυξένης. Ἐντεῦθεν ἄρχονται οἱ θρῆνοι τῆς Ἑκάβης, προσκληθεῖσα δὲ ἡ Πολυξένη καὶ μαθοῦσα τὸ θέσπισμα θρηνεῖ καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὸ γῆρας τῆς ἐγκαταλειφθησομένης μητρός της, ἢ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς συμφοράν. Ἐν τοσούτῳ δ' ἔρχεται ὁ Ὀδυσσεὺς ταχθεὶς ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατοῦ, καὶ ὑπαγάγῃ τὴν παρθένον, ὃν ἡ Ἑκάβη ἀναμνήσασα ὅ,τι ἄλλοτε τοῦ εἶχε σώσειν τὴν ζωὴν, ὅτε ἐστάλη πρέσβυς εἰς Τρῳάδα, πειρᾶται νὰ τὸν συγκινήσῃ δι' ἐνθέρμων δεήσεων ὅπως μὴ ἀποσπάσῃ τὴν θυγατέρα της ἐκ τῶν μητρικῶν κόλπων, καὶ πείσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Ἀχιλλέα ἄλλο θῦμα· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸς ἀντέτεινεν ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνὴρ ἄριστος δὲν δύναται νὰ στερηθῇ τοῦ γέρατος τούτου, ἡ Ἑκάβη προτρέπει τὴν θυγατέρα της νὰ προσθέσῃ καὶ αὐτὴ τὰς ἱκεσίας της· ἀλλ' ἡ Πολυξένη δείκνυται τοσοῦτον γενναία καὶ καρτερόψυχος, ὥστε τὸν μὲν θάνατον θεωρεῖ ὡς λιμένα, εἰς ὃν προσορμίζεται μετὰ σφοδροτάτην τρικυμίαν τῆς μάχης καὶ ἀπαλλάττεται τῆς αἰσχρᾶς δουλείας, τὴν δὲ μητέρα της παραμυθεῖται ὅτι δὲν μέλλει νὰ πάθῃ οὐδὲν ἀνάξιον τῆς προτέρας της τύχης, ὥστε ἄν τις ἀποβλέψῃ εἴς τε τὴν νεότητα καὶ τὸ κάλλος της, δὲν δύναται νὰ μὴ θρηνήσῃ αὐτὴν ἀπερχομένην καὶ μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ λύπης ἀποχαιρετῶσαν τὴν μητέρα της.

Μετὰ τὸ ᾆσμα τοῦ χοροῦ δι' οὗ οὗτος προειπάζεται τὰ μέλλοντα κακὰ τῆς δουλικῆς του καταστάσεως προσέρχεται ὁ Ταλθύβιος ὁ κήρυξ, ἀγγέλων ὅτι ἡ Πολυξένη ἀπ' αὐτῆς τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου ἔδειξε τοσοῦτον θαυμαστὴν καρτεροψυχίαν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Νεοπτόλεμος, ὅστις ἔμελλε νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φόνον, τὴν ἐθυσίασε διστάζων καὶ ἄκων, καὶ οἱ παρόντες Ἕλληνες στρατιῶται προενόησαν ὅπως πᾶσα τιμὴ προσφερθῇ εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν. Ἡ ἀγγελία αὕτη ἐνεποίησεν εἰς τὴν μητέρα ἀνακούφισίν τινα, ἥτις ἐπαινέσασα τὴν ἀρετὴν τῆς θυγατρός της ἐξαιτεῖται ὅπως τῆς παραχωρηθῇ τὸ πτῶμα της, καὶ ἐπιμεληθῇ τὰ περὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ της· ἅμα δ' ἀποστείλασα τὴν θεράπαιναν ἵνα φέρῃ ὕδωρ ἐκ τῆς θαλάσσης πρὸς λοῦσιν τοῦ νεκροῦ, ἀπέρχεται καὶ αὐτὴ ἵνα παρασκευάσῃ τὸν ἐπικήδειον στολισμόν. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ ἄλλο τοῦ δράματος μέρος, ὅπερ, ὡς εἴπομεν, ἀποβαίνει ἀναγκαιότατον, διότι ἡ τραγῳδία δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ ὡς ὕλην της ἄκρατον συμφορὰν, ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε ὁπωσοῦν νὰ ἱλαρύνῃ τὴν ψυχὴν κατεσπαραγμένην οὖσαν ὑπὸ τοῦ πόνου καὶ τοῦ οἴκτου· ἄλλως δὲ ἐλήφθη πρόνοια ἐν τῷ προλόγῳ ὅπως ἐκεῖνο ὅπερ εἶχεν ἀναγγείλειν ὁ Πολύδωρος ὅτι ἔμελλε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν θεράπαιναν ἵνα τύχῃ ταφῆς, ἀναγκαίως ἐκράτει εἰς περιέργειαν τοὺς θεατὰς, αὐτόπτας γενομένους τῆς βαθείας θλίψεως τῆς Ἑκάβης, ἥτις ἕνεκα τοῦ ἀσθενοῦς γηρατείου της δυσκόλως ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς νέα δυστυχήματα. Φέρει δὲ ἡ θεράπαινα τὸ πτῶμα τοῦ Πολυδώρου, συμβεβηκὸς ὅπερ καίτοι ἅπαντας ἐξέπληξεν, ἔλαβεν ὅμως ἀλλοίαν ἔκβασιν, ἢ οἷαν προσεδόκων ὡς πιθανήν· διότι ὁ ἀρχιστράτηγος Ἀγαμέμνων ἔρχεται πρὸς τὴν Ἑκάβην, θαυμάζων διατί ἐπὶ τοσοῦτον ἐβράδυνε νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ, ὅθεν προτρέπει αὐτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ· τοῦτον ἡ Ἑκάβη μετὰ βραχύν τινα δισταγμὸν καθικετεύει νὰ συμπράξῃ μετ' αὐτῆς ὅπως ἐκδικηθῇ τὸν Πολυμήστορα διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της. Εἰσακουσθεῖσα λοιπὸν προσκαλεῖ τὸν Πολυμήστορα μετὰ τῶν τέκνων του, ὅπως τῷ διακοινώσῃ σπουδαῖόν τι ἀντικείμενον, ὑπισχνουμένη αὐτῷ μετὰ τὴν ἔλευσίν του νὰ τῷ παραδώσῃ θησαυρὸν κεκρυμμένον. Τούτου δὲ τοῦ ἀνθρώπου τὴν βδελυρὰν φιλοχρηματίαν τοσοῦτον ἐπιτυχῶς παρέστησεν ὁ ποιητὴς, ὥστε ἀναγκαίως πυξήθη ἡ ὀργὴ τῶν θεατῶν καὶ ἡ χαρὰ διὰ τὴν ἐπικειμένην ἐκδίκησιν. Εἰσελθόντος δὲ εἰς τὴν σκηνὴν μόνου ἄνευ δορυφόρων ἀκούονται παρευθὺς μεγάλαι κραυγαὶ, ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐξελθοῦσα ἡ Ἑκά-

βη ἐπιβεβαιοῖ ὅπερ ὑπώπτευεν ὁ ἐκ γυναικῶν συγκείμενος χορὸς, εἰκάζων ὅτι ἐξετελέσθη τὸ σχέδιον τῆς βασιλίσσης, τοῦ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Πολυμήστορα, τυφλώσασα αὐτὸν καὶ ἀποσφάξασα τὰ τέκνα του.

Κατόπιν παρίσταται ὁ Πολυμήστωρ ἐλεεινὸς τὴν θέαν· ὁτὲ μὲν ὀργίζεται, ὁτὲ δὲ θρηνεῖ, καὶ ἄλλοτε ἐξαιτεῖται βοήθειαν· τέλος δὲ προσέρχεται ὁ Ἀγαμέμνων, πρὸ τοῦ ὁποίου συζητεῖται ἡ ὑπόθεσις, καὶ κατακρίνεται ὁ Πολυμήστωρ. Ἡ καταστροφὴ αὕτη τοῦ δράματος φέρει ὡς ἀποτέλεσμα ὅπως ἐάν τις προλαβόντως περιέπιπτεν εἰς ἀθυμίαν βλέπων τοσαύτας συμφορὰς τῶν Πριαμιδῶν καὶ τὴν σκληροτάτην ἐξόντωσιν ἁπάσης τῆς οἰκογενείας, νῦν ἀναλαμβάνῃ θάρρος, ἀναλογιζόμενος ὅτι οὐδὲ εἰς τὰς ἐσχάτας δυστυχίας δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζηταί τις, καὶ ὅτι ὁ ἀδικῶν δὲν ὑπεκφεύγει ἐπὶ τέλους τὴν θείαν Νέμεσιν.

Ἁρμόζει δ' ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὰς ἐν τέλει τοῦ δράματος προρρήσεις τοῦ Πολυμήστορος μέλλοντος νὰ ἀποθάνῃ, ὅστις ἐν εἴδει μάντεως προλέγει τὴν μετατροπὴν τῆς Ἑκάβης εἰς κύνα, καὶ τὸν φόνον τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἡ ἐπίνοια δὲ αὕτη τοῦ ποιητοῦ ἁρμόζει τὰ μάλιστα εἰς τὸ πένθιμον ἐκεῖνο καὶ μελαγχολικὸν εἶδος τῆς τραγῳδίας, εἰς ὃ ἀρέσκεται ὁ Εὐριπίδης. Ὡσαύτως καὶ παρ' Ὁμήρῳ ὁ ψυχορραγῶν Ἕκτωρ προλέγει τὸν θάνατον εἰς τὸν Ἀχιλλέα ἐν μέσῳ τοῦ θριάμβου του, Ἰλ. Χ. στιχ. 355, χωρίον ὅπερ ἀναφέρει καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης βιβλίον 18 Κεφ. Α., διά τῶν λέξεων τούτων «Πυθαγόρας ὁ Σάμιος καί τινες ἕτεροι τῶν παλαιῶν φυσικῶν ἀπεφήναντο τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχειν ἀθανάτους, ἀκολούθως δὲ τῷ δόγματι τούτῳ καὶ προγινώσκειν αὐτὰς τὰ μέλλοντα, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἐν τῇ τελευτῇ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν ποιῶνται, τούτοις δ' ἔοικε συμφωνεῖν ὁ ποιητὴς Ὅμηρος, παρεισάγων τὸν Ἕκτορα κατὰ τὸν τῆς τελευτῆς καιρὸν, προλέγοντα τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν μέλλοντα συντόμως αὐτῷ συνακολουθήσειν θάνατον.»

Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον προλέγει καὶ ὁ Σωκράτης καταδικασθεὶς εἰς θάνατον. Πλάτωνος Ἀπολογία. «Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμῳδῆσαι, ὦ καταψηφισάμενοί μου· καὶ γὰρ εἰμὶ ἤδη ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστ' ἄνθρωποι χρησμῳδοῦσιν ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι.» Ὅθεν τὴν δοξασίαν ταύτην εὐστόχως μετεχειρίσθη ὁ Εὐριπίδης, διότι ὅστις ἐχάρη βλέπων τὴν Ἑκάβην ὁπωσοῦν παρηγορηθεῖσαν ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων δυστυχιῶν, ἢ ἐμνήσθη τὴν κατὰ τοῦ Πολυμήστορος ἀπόφασιν τοῦ κραταιοῦ Ἀγαμέμνονος, πόσην φρίκην μέλλει νὰ ᾐσθάνθη, ἀναλογιζόμενος τὸν μέλλοντα χρόνον, καθ' ὃν ἡ μὲν γηραιὰ βασίλισσα, ἐξαντλήσασα πᾶν εἶδος συμφορᾶς, ὤφειλεν ἐπὶ τέλους νὰ μεταμορφωθῇ εἰς κύνα, ὁ δὲ ἄναξ ἀνδρῶν καὶ νικητὴς Ἀγαμέμνων νὰ ὑποστῇ ἀξιοδάκρυτον θάνατον διὰ τῶν μηχανορραφημάτων τῆς συζύγου του. Δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τις τὴν ἀξιολογότητα τοῦ δράματος τούτου, ἐν ᾧ θαυμασίως συγκιρνῶνται τοσαῦτα πάθη, ὁ φόβος, ὁ θαυμασμὸς, τὸ μῖσος καὶ τὸ ἔλεος.

Ἀλλ' ἡ σύνδεσις ἐκείνη τῶν δύο πράξεων παρήγαγεν, ὡς φαίνεται, τὸ ἄτοπον τοῦτο, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ ἡ σκηνὴ εἰς τὴν Θρᾳκικὴν χερσόνησον, καὶ εἰς τὴν Τροίαν. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν Χερρόνησον ἐξάγεται ἔκ τε τοῦ στίχου 33, καὶ ἐξ ἑτέρων χωρίων τοῦ αὐτοῦ δράματος. Ἐν δὲ τῇ Τρῳάδι ἐτελέσθη ἡ θυσία τῆς Πολυξένης, διότι καί τοι εἰκάζουσι τινὲς, ὅτι ἐν Χερρονήσῳ ἀνηγέρθη κενοτάφιον τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη ἡ θυσία, τῆς εἰκασίας ταύτης οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος ἀνευρίσκεται. Ἠδύνατο ὁ ποιητὴς νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπανῆλθον ἐκ τῆς Χερρονήσου εἰς τὴν Τροίαν. Δύο δέ τινα συντείνουσιν ὅπως οἱ θεαταὶ ἀγνοῶσι τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ τόπου· πρῶτον ὅτι ἡ θυσία δὲν ἐκτελεῖται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ γινώσκεται μόνον ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ κήρυκος· δεύτερον δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ἐπιμελῶς προφυλάττεται νὰ μνημονεύσῃ τὸν τόπον τοῦ τάφου, ἵνα οἱ ἀκούοντες μὴ στρέψωσι τὴν προσοχήν των εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Περὶ τούτου ἐπραγματεύθη ὁ Ἑρμᾶνος εἰς τὰς σημειώσεις ἐν τῷ στίχῳ 33 καί τοι ἀπαντῶνται χωρία, ἔνθα ὁ ποιητὴς φαίνεται ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ του ἐγκατέλιπε τὴν προφύλαξιν ταύτην, διότι τὰ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος λεγόμενα στιχ. 1111 καὶ ἐφεξῆς

«Εἰ δὲ μὴ Φρυγῶν
Πύργους πεσόντας ᾔσμεν Ἑλλήνων δορί
Φόβον παρέσχ' ἂν οὐ μέσως ὅ δε κτύπος.»

δὲν ἁρμόζουσιν εἰμὴ ἐν τῷ αὐτῷ πεδίῳ τῆς Τροίας καὶ ἐν τοῖς περιχώροις τῆς ἁλωθείσης πόλεως.

Οἱ Σχολιασταὶ δὲν παρετήρησαν ἄλλην τινὰ δυσκολίαν ἀναφυομένην ἐὰν παραβάλῃ τις τοὺς στίχους τούτους ἐκ τοῦ Προλόγου·

«Ὁ Πηλέως γὰρ παῖς ὑπὲρ τύμβου φανεὶς
Κατέσχ' Ἀχιλλεὺς πᾶν στράτευμ' Ἑλληνικὸν
πρὸς οἶκον εὐθύνοντας ἐναλίαν πλάτην
Αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην
Τύμβῳ φίλον πρόσφαγμα καὶ γέρας λαβεῖν»

μετὰ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑκάβης ἐκφωνουμένων στιχ. 94. 97.

«Ἦλθ' ὑπὲρ ἄκρας τύμβου κορυφᾶς
Φάντασμ' Ἀχιλλέως.
Ἤδη δὲ γέρας τῶν πολυμόχθων
Τινὰ Τρωϊάδων»

Ἑκάτερα τὰ χωρία ταῦτα διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, διότι εἰς μὲν τὸ πρῶτον λέγεται ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς

ᾔτησεν ὀνομαστὴν τὴν Πολυξένην, εἰς δὲ τὸ δεύτερον οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ τῆς Πολυξένης, ἀλλ' ἀναφέρεται μόνον, ὅτι ᾔτησέ τινα τῶν Τρωϊάδων· τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο ἀντεικείμενον θίγει ἐν τοῖς στίχοις 112—117, καὶ ἐν τοῖς στίχ. 304—305· ἀλλ' οὐδὲν βέβαιον δύναται ἐκ τούτων νὰ ἐξαχθῇ. Εἰς αὐτὸ δὲ τὸ δρᾶμα ποίαν γνώμην νὰ ἠκολούθησεν ὁ Εὐριπίδης τεκμαιρόμεθα ἐκ πολλῶν δεδομένων· ὁ διὰ τὸ ἐνύπνιον φόβος τῆς Ἑκάβης, ἡ ἀγγελία τοῦ χοροῦ περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀποφάσεως, τέλος δὲ ἡ πλήρης ἀμοιβαίου πόνου καὶ δακρύων συνδιάλεξις τῆς μητρὸς μετὰ τῆς θυγατρὸς, πάντα ταῦτα ἤθελον εἶσθαι εἰς ἄκρον γελοιώδη, ἐὰν σαφῶς ἐγινώσκετο ποῖον θῦμα ᾔτησεν ὁ Ἀχιλλεύς. Τί λοιπὸν νὰ συμπεράνωμεν; ἄραγε ὅτι εἰς τοσοῦτον βραχὺ διάλειμμα ἐπελάθετο ὁ Εὐριπίδης, ὅ,τι ἔγραψεν ἐν τῷ Προλόγῳ καὶ ὅτι αἴφνης προέκυψεν ἡ διαφορὰ αὕτη; Τοῦτο δὲν φαίνεται πιθανὸν, ἀλλὰ πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν μήπως εἰς τὰ χωρία ταῦτα εἶναι μεγαλητέρα τῶν λέξεων ἡ διαφωνία, ἢ ἡ τῶν πραγμάτων, διότι ὁ Ἀχιλλεὺς οὐδὲν ἕτερον ῥητῶς ἀπῄτησεν, εἰμὴ νὰ θυσιασθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου του Τρῳάς τις αἰχμάλωτος. Οὐδὲν ἄρα τὸ κωλύον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πολύδωρος ἐξηγῶν τὴν θέλησιν ἐκείνου εἶπεν ὅτι ᾔτησε τὴν Πολυξένην· ὅπερ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐξετέλεσαν ἀποβλέψαντες παρευθὺς εἰς τὴν Πολυξένην, ἥτις καὶ ἐχρημάτισέ ποτε μελλόνυμφος τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ἦτον ὄντως ἀξία τοιούτου ἥρωος. Ἐντεῦθεν δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἡ Ἑκάβη ἐνθυμήθη μόνον τὸ λόγους τοῦ Ἀχιλλέως μηδόλως διανοηθεῖσα τὸν φόνον τῆς θυγατρός της, καί τοι, ὡς φαίνεται, συνέλαβε περὶ τούτου τινὰ ὑπόνοιαν, διότι εἶναι ἴδιον τῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων νὰ μὴ ἦναι πολὺ ὀξυδερκεῖς εἰς ἀπευκταῖα.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΦΟΙΝΙΚΙΚΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΕΝ ΚΥΠΡΩι.

(Ἐκ τῶν Transactions of the Royal Society of Literature).

—ooo—

«Τὸ ἀκόλουθον μικρὸν φυλλάδιον σύγκειται ἐξ ἀποσπασμάτων περιέργων τινῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ἐγράφησαν πρὸς τὸν συνάδελφόν μου Κάρολον Νιοῦτον, ἔφορον τῶν Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημητρίου Πιερίδου, Ἕλληνος κατοικοῦντος εἰς Λάρνακα τῆς Κύπρου. Ὁ Κ. Πιερίδης διατείνεται ὅτι ἐξετάζων ἔγγραφά τινα ἀφορῶντα τὰς ἀρχαιότητας τῆς Κύπρου, ἀπήντησε δύο ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς ἀναγομένας εἰς τοὺς Πτολεμαίους, τὰς ὁποίας ἀντέγραψεν ὅτε περιηγεῖτο τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τοῦ ἐσχάτως ἀποβιώσαντος ἄγγλου πλοιάρχου Γρέβς. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται εὑρέθησαν ὀκτὼ μίλια πρὸς δυσμὰς τῆς Λεμησσοῦ, πλησίον τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀρχαίου Κουρίου, ἐπὶ λίθων οἵτινες, ὡς φαίνεται, ἀπετέλουν μέρος τοῦ ναοῦ τοῦ ἀφιερωμένου εἰς Ἀπόλλωνα τὸν Ὑλάτην, ὀνομασθέντα

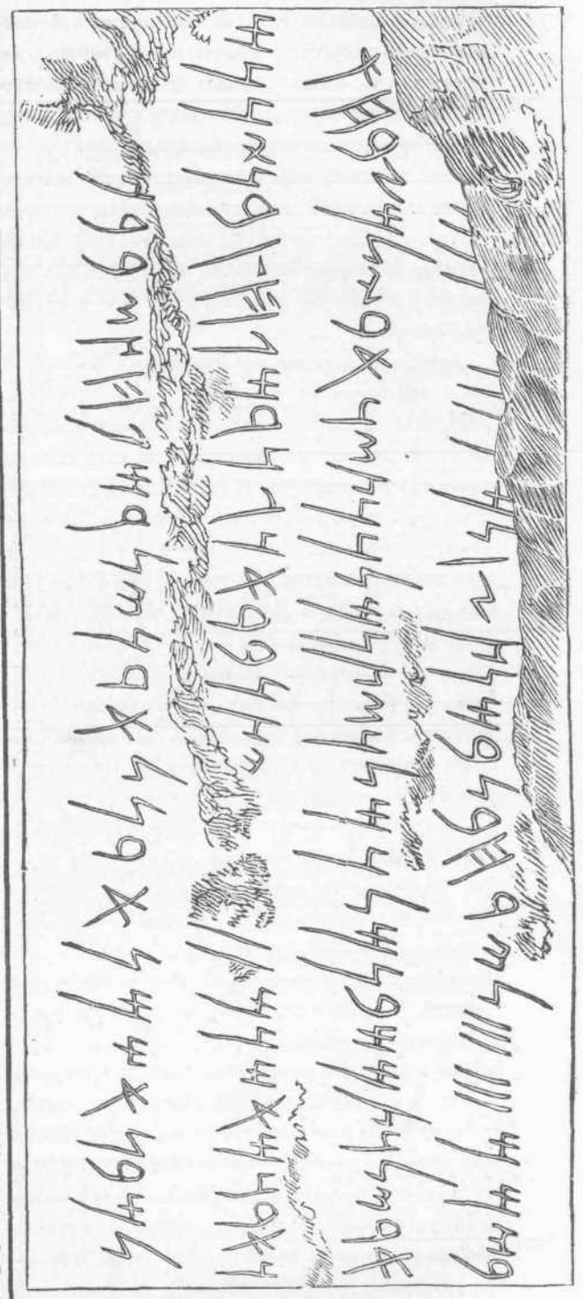

οὕτως ἐκ τῆς πόλεως Ὕλης, ὅπου ὁ ναὸς οὗτος εἶχεν ἐγερθῆ. Ἡ δὲ θέσις αὕτη ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζεται «Ἀπόλλωνα» ὑπὸ τῶν πέριξ κατοίκων. Ὁ Τζέτζης λέγει περὶ τῆς Ὕλης τὸ ἑξῆς· *Ὕλη πόλις Κύπρου*

ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Ὑλάτης, ὡς παρατηρεῖται ἐν τοῖς *Κυπριακοῖς* τοῦ Κ. Ἀθ. Α. Σακελλαρίου.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη τῶν δύο τούτων ἐπιγραφῶν ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ἡ δὲ δευτέρα εἶναι περιεργοτάτη, διότι ἐγράφη πρὸς τιμὴν Πτολεμαίου τοῦ Εὐπάτορος, βασιλέως μόλις ἀναφερομένου ὑπὸ τῆς ἱστορίας, ἂν καὶ, κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀναφέρεται εἰς ἐπιγραφήν τινα τῆς Πάφου, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ Corp. Inscript. τοῦ Βοικχίου, Nº 2618.

ΒΑΣΙΛΕΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ΘΕΟΝ ΕΥΠΑΤΟΡΑ
ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Ὁ Βοίκχιος πρῶτος δημοσιεύσας τὴν ἐπιγραφὴν τῷ 1821, ἐφρόνει ὅτι τὸ *θεὸν Εὐπάτορα* ἀναφέρεται εἰς Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην Β'. ἀλλ' ἔκτοτε ἤλλαξε γνώμην καὶ πιστεύει, ὡς καὶ ὁ Κ. Πιερίδης, ὅτι υἱὸς Πτολεμαίου Ϛ' τοῦ Φιλομήτορος, εἶναι ὁ ἀναφερόμενος. Ὁ Κ. Champollion Figeac συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ ἐναντίον τοῦ Letronne καὶ τοῦ Sᵗ -Martin (Eclairc. sur le Contrat de Ptolemaïs, p. XXV.).

Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι ὁ Κ. Sharpe ἐν τῇ « Ἱστορίᾳ τῆς Αἰγύπτου » εἶπεν ἤδη ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλομήτορος, ἡ χήρα αὐτοῦ Κλεοπάτρα καί τινες τῶν προκρίτων τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀνηγόρευσαν βασιλέα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, « πιθανώτατα ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πτολεμαίου Εὐπάτορος. ». (Τόμ. 1 σελὶς 393, δ'. ἔκδοσις. 1859.)

Ἡ βασιλεία ὅμως τοῦ νέου τούτου δὲν διήρκεσε πολύ, διότι ὁ Εὐεργέτης, λησμονήσας ὅτι ἐχρεώστει τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰς τὸν Φιλομήτορα, ἐφόνευσεν αὐτὸν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του μετὰ τῆς Κλεοπάτρας ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ χήρας τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀσμένως λοιπὸν θέλει μάθει ὁ Κ. Sharpe ὅτι ἡ εἰκασία αὐτοῦ ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ὄχι μόνον διεδέχθη τὸν πατέρα εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀλλὰ καὶ ἀνηγορεύθη εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἐβεβαιώθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημείων.

Αἱ ἐπιγραφαὶ ἔχουσιν ὡς ἕπεται·

Ἀριθ. Α'. Σύγκειται ἐκ δύο λίθων κανονικῶς τετμημένων, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει μῆκος μὲν δύο καὶ ἡμίσεως ποδῶν, πλάτος δὲ ἑνός·

ΒΑΣΙΛΕΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ [ΘΕΟΝ ΦΙ] ΑΟΜΗΤΟΡΑ
ΤΟΝ ΕΓ (sic) ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ
ΒΑΣΙΑ[*ἰσσης*) ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΘΕΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ.

Ἀριθ. β'. Εἷς μόνος λίθος, δύο ποδῶν καὶ ἐννέα δακτύλων·

ΒΑΣΙΛΕΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ΘΕΟΝ ΕΥΠΑΤΟΡΑ
ΤΟΝ ΕΓ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑ
ΣΙΙΣΣΗΣ
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΘΕΩΝ ΦΙΑΟΜΗΤΟΡΩΝ.

Ὁ Κ. Πιερίδης εὐτύχησε πρὸς τούτοις νὰ γίνῃ κάτοχος μιᾶς τῶν δύο φοινικικῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἐσχάτως εὑρεθεισῶν ἐν Κύπρῳ· ἡ δὲ ἄλλη, ἥτις ἔπεσεν εἰς χεῖρας Γάλλου περιηγητοῦ, εἶναι ὀλιγώτερον τελεία, εἰ καὶ ἐκτενεστέρα. Ἡ τοῦ Κ. Πιερίδου εὑρέθη τὸ τελευταῖον φθινόπωρον ἐν Λάρνακι· σύγκειται δὲ, *ὡς φαίνεται ἐν τῇ προηγουμένῃ σελίδι*, ἐκ τεσσάρων γραμμῶν καὶ εἶναι ὀλίγιστα βεβλαμμένη· τὸ τέλος μόνον τῆς πρώτης γραμμῆς ἐλλείπει. Ἡ τοῦ Γάλλου συνέκειτο ἐξ ἑπτὰ γραμμῶν, τὴν σήμερον ἀδιακρίτων. Καὶ αἱ δύο εἶναι ἐπὶ λευκοῦ μαρμάρου καὶ ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Μαλέκ-Ἰκὰν, βασιλέως τοῦ Κιτίου (πόλεως, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν Λάρνακα.) Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Κ. Πιερίδου ἀναφέρεται ὁ Θάμας υἱὸς τοῦ Μαλέκ-Ἰτὰν βασιλέως τοῦ Κιτίου. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο τι ὄνομα τὸ τοῦ Ἰκὰν Σαλὲμ, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπήντησα ἀλλαχοῦ, ἐκτὸς ἐπὶ μιᾶς Καρχηδονικῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Κ. Δάβις, τὴν ὁποίαν ἐκδίδω διὰ τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον.

Η ΚΑΡΑΤΟΜΗΘΕΙΣΑ ΜΑΡΙΑ. (1)

Τὴν 7 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1587, οἱ δύο Κόμητες ἀφίκοντο εἰς Totheringay (2), καὶ ζητήσαντες ἄδειαν νὰ προσέλθωσιν ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης, ἀνέγνων τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐνετείλαντο αὐτῇ νὰ ἑτοιμασθῇ διὰ τὴν ποινὴν, μέλλουσαν νὰ ἐνεργηθῇ τὴν ἐπιοῦσαν. Ἡ δὲ Μαρία, ἀκούσασα αὐτοὺς ἀταράχως, ἐσφραγίσθη διὰ τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ εἶπεν· « εἶναι ἀναξία τῆς οὐρανίας μακαριότητος ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις δυσανασχετεῖ, διότι τὸ σῶμα μέλλει νὰ ὑποστῇ τὴν ὑπὸ τοῦ δημίου κατενεχθησομένην πληγήν· καί τοι δὲ δὲν προσεδόκων ὅτι ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἤθελε δώσει τὸ πρῶτον παράδειγμα τῆς παραβιάσεως τοῦ ἱεροῦ προσώπου μιᾶς ἡγεμονίδος, ἀγογγύστως ὅμως ὑποτάσσομαι εἰς τὰς βουλὰς τῆς θείας Προνοίας. » Καὶ ἐπιθεῖσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τυχούσης παρ' αὐτῇ, μεθ' ὅρκου διεμαρτυρήθη ὅτι ἦτον ἀθῶα τῆς συνωμοσίας τῆς ὑπὸ τοῦ Babington κατὰ τῆς Ἐλισάβετ (1) ἐξυφανθείσης.

Τότε δὲ μνείαν ἐποιήσατο τῆς ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἐλισάβετ ἐπιστολῇ περιεχομένης αἰτήσεως, εἰς ἣν οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀποχρῶσαν ἀπάντησιν. Ἐνθέρμως καθικέτευσεν αὐτοὺς νὰ ἐπιτρέψωσι κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τὸν πνευματικόν της νὰ παρασταθῇ αὐτὴν, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ πρὸς παραμυθίαν της τὰ τελευταῖα θρησκευτικὰ καθήκοντα. Ἀλλ' ὡς καὶ ταύτην τὴν χάριν, ἥτις συνήθως παραχωρεῖται καὶ τῷ φαυλοτάτῳ ἐγκληματίᾳ, ἀποτόμως ἀπεποιήθησαν.

Οἱ θεράποντές της, διαρκούσης τῆς συνδιαλέξεως, ἀνελύοντο εἰς δάκρυα· καί τοι δὲ συστελλόμενοι διὰ τὴν τῶν δύο κομήτων παρουσίαν, δυσκόλως ὅμως κατέπνιγον τὴν λύπην των· ἀλλὰ μόλις ὁ Kent καὶ ὁ Shreusburg ἀπεμακρύνθησαν, καὶ δραμόντες πρὸς τὴν δέσποινάν των, ἐξερρήγνυντο εἰς περιπαθεστάτας ἐκφράσεις ἀγάπης καὶ θλίψεως. Ἡ Μαρία ὅμως, οὐ μόνον πλήρη ἀταραξίαν ἐτήρησεν, ἀλλὰ καὶ ἀπεπειράθη νὰ καταστείλῃ τὸ ὑπέρμετρον αὐτῆς ἄλγος. Καὶ γονυπετήσασα μεθ' ὅλων τῶν περὶ αὐτὴν εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν ὅτι ἤδη προσεγγίζει εἰς τὸ τέρμα τῶν δεινῶν της, καὶ ἐδέετο ὅπως ἐνισχυθῇ ἵνα ὑπομείνῃ καὶ τὸν θάνατον μετὰ θάρρους καὶ ἀξιοπρεπείας. Κατεγίνετο τὸ πλεῖστον τῆς ἑσπέρας εἰς διάταξιν τῶν κοσμικῶν της ὑποθέσεων. Ἔγραψεν ἰδιοχείρως τὴν διαθήκην της· τὰ χρήματα, τὰ κειμήλια καὶ τὰ ἐνδύματά της διένειμε τοῖς ὑπηρέταις κατὰ τὸν βαθμὸν ἢ τὰς ἐκδουλεύσεις των. Ἔγραψε δὲ δύο συντόμους ἐπιστολὰς, τὴν μὲν πρὸς τὸν τῆς Γαλλίας βασιλέα, τὴν δὲ πρὸς τὸν Δοῦκα τοῦ Guise (2), πλήρεις τρυφερῶν μὲν ἀλλὰ μεγαθύμων αἰσθημάτων, συνιστῶσα τὴν μὲν ψυχήν της ταῖς δεήσεσιν αὐτῶν, τοὺς δὲ τεθλιμμένους αὐτῆς ὑπηρέτας τῇ προστασίᾳ των. Ἐν καιρῷ δείπνου ἔφαγε μετρίως κατὰ τὸ σύνηθες, συνδιελέχθη δὲ οὐ μόνον ἀταράχως, ἀλλὰ καὶ εὐθύμως· προέπιεν εἰς ὑγείαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπηρετῶν της καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν συγγνώμην ἄν ποτε παρέλιπέ τι τῶν πρὸς αὐτοὺς καθηκόντων. Τὴν συνήθη ὥραν κατακλιθεῖσα ἐκοιμήθη ὀλίγον· τὸ δὲ πρωὶ ἀπεχώρισεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ κατέτριψεν ἱκανὴν ὥραν προσευχομένη. Περὶ δὲ τὴν 8 ὥραν ὁ μέγας Sheriff καὶ οἱ ἀξιωματικοί του εἰσελθόντες εὗρον αὐτὴν εἰσέτι γονυπετῆ παρὰ τὸ εἰκονοστάσιον. Πάραυτα ἀνηγέρθη καὶ μὲ σεμνοπρεπὲς ἦθος καὶ ὄψιν ἀπτόητον καὶ φαιδρὰν, προεχώρησεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐπερειδομένη ἐπὶ τῶν δύω ἀκολούθων της. Ἐφόρει πένθιμον, ἀλλὰ κομψὴν καὶ λαμπρὰν στολήν. Ἐγκόλπιον ἐκρέματο δι' ἀλύσεως περὶ τὸν τράχηλον καὶ κομβολόγιον περὶ τὴν ζώνην της· ἔφερε δὲ εἰς τὰς χεῖρας σταυρὸν ἐλεφάντινον.

Οἱ δύω κόμητες ὑπὸ διαφόρων εὐγενῶν τῆς ὁμόρου κομητείας παρακολουθούμενοι, ὑπεδέξαντο αὐτὴν κάτω τῆς κλίμακος· ἐπετράπη δὲ τῷ Σὶρ Ἀνδρέᾳ Μέλβιλ, τῷ θαλαμηπόλῳ της, ἀποχωρισθέντι αὐτῆς πρό τινων ἑβδομάδων, νὰ τῇ προσφέρῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν· ἰδὼν δὲ τὴν δέσποιναν ἣν περιπαθῶς ἠγάπα ἐν τοιαύτῃ θέσει, ἔχυσε κρουνηδὸν δάκρυα· ἐνῷ δὲ ὠδύρετο καὶ ἐλεεινολόγει τὴν τύχην του, διότι προωρίσθη νὰ φέρῃ εἰς τὴν Σκωτίαν τὴν ἀγγελίαν τοσοῦτον θλιβεροῦ συμβάντος, ἐκείνη ἀπεκρίθη, μὴ ὀλοφύρου, ἀγαθὲ Μέλβιλ, διότι σήμερον ἔχεις μᾶλλον αἰτίαν νὰ χαίρῃς. Σήμερον θέλεις ἰδεῖν τὴν Μαρίαν Stuart ἀπαλλαττομένην πάσης μερίμνης, καὶ ἐπιτυγχάνουσαν τέλος εἰς τὰ δεινοπαθήματά της, οἷον αὐτὴ πρὸ πολλοῦ προσεδόκα. Μαρτύρησον ὅτι ἀποθνήσκω σταθερὰ εἰς τὴν θρησκείαν μου, πιστὴ πρὸς τὴν Σκωτίαν, καὶ ἀμετάτρεπτος εἰς τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγάπην μου. Σύζησόν με εἰς τὸν υἱόν μου, εἰπὲ αὐτῷ ὅτι οὐδὲν ἔπραξα ἀνάξιον τοῦ βασιλείου, τῆς τιμῆς ἢ τῶν δικαιωμάτων του· εἴθε δὲ ὁ Θεὸς συγχωρήσοι ἅπαντας τοὺς τὸ αἷμά μου δωρεὰν διψήσαντας! » Μετὰ πολλῆς δυσκολίας καὶ ἐπιμόνου αἰτήσεως κατέπεισε τοὺς δύω κόμητας νὰ ἐπιτρέψωσι τῷ Μελβίλ, μετὰ τριῶν θεραπόντων καὶ δύω θεραπαινίδων, νὰ τὴν συνοδεύσωσιν εἰς τὴν λαιμητόμον, στηθεῖσαν ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, εἰς τὴν ἰδίαν αἴθουσαν ἔνθα εἶχε δικασθῆ, καὶ κεκαλυμμένην μέλανι ὑφάσματι. Ἀνέβη εὐθαρσῶς τὰς βαθμίδας καὶ μετ' ἀναλλοιώτου ὄψεως παρετήρησεν ἅπασαν τὴν τοῦ θανάτου παρασκευήν· σφραγισθεῖσα δὲ διὰ τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς καθέδρας. Ὁ Beal ἀνέγνω στεντορείᾳ τῇ φωνῇ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἡ Μαρία ἠκροάσθη μὲ ἀδιαφορίαν, ἀλλαχοῦ ἔχουσα τὸν νοῦν. Τότε δὲ ὁ δέκανος τοῦ Πετρεμβούργου ἤρξατο εὐσεβῆ λόγον συνᾴδοντα τῇ παρούσῃ αὐτῆς καταστάσει, καὶ προσήνεγκε τῷ Θεῷ παρακλήσεις ὑπὲρ αὐτῆς· ἡ δὲ διεμαρτύρετο ὅτι δὲν ἠδύνατο εὐσυνειδότως ν' ἀκροασθῇ τὸ πρῶτον, οὐδὲ νὰ συμμερισθῇ τὸ δεύτερον· καὶ γονυπετήσασα προσηύχετο λατινιστί. Ἀφοῦ δὲ ὁ δέκανος ἐτελείωσε τὰς εὐχάς του, γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ καὶ ἀγγλιστὶ ἐσύστησε τῷ Θεῷ τὴν ἀθλίαν τῆς Ἐκκλησίας κατάστασιν, καὶ ηὔξατο τῷ μὲν υἱῷ αὐτῆς εὐημερίαν, τῇ δὲ ἀδελφῇ

(1) Μαρία Stuart βασίλισσα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Σκωτίας, θυγάτηρ Ἰακώβου τοῦ Ε'. καὶ Μαρίας τῆς Λορένης, γεννηθεῖσα τὸ 1542 συνεζεύχθη εἰς γάμον μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Β'. βασιλέως τῆς Γαλλίας. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου τοῦ ἡγεμόνος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σκωτίαν, ἥτις τότε ὑπέκειτο εἰς πολυειδεῖς ταραχὰς, διεγερθείσας ὑπὸ τῶν διαμαρτυρομένων. Ἀναγκασθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὑπέστη 18 ἐτῶν φυλάκισιν καὶ ἐπὶ τέλους ἐκαρατομήθη τὸ ἔτος 1587.

(2) Πόλις τῆς Ἀγγλίας, ἔνθα σώζονται μέχρι τοῦδε ἐρείπια τοῦ φρουρίου ἐν ᾧ ἡ Μαρία Stuart φυλακισθεῖσα ἐθανατώθη.

(1) Ἐλισάβετ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας θυγάτηρ Ἑνρίκου τοῦ Η' καὶ τῆς Ἄννης Βολένης, γεννηθεῖσα τὸ 1533. Ἀναβᾶσα εἰς τὸν θρόνον τὸ 1558, ἐβασίλευσεν ἐνδόξως. Ὁ θάνατος τῆς Μαρίας Stuart εἶναι κηλὶς ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν Ἐλισάβετ. Ἐτελεύτησε δὲ τὸ 1603.

(2) Ὁ Δοὺξ τῆς Guise μητρικὸς θεῖος τῆς Μαρίας Stuart.

Ἐλισάβετ μακροβιότητα καὶ εἰρηνικὴν βασιλείαν· Διεδήλωσεν ὅτι προσεδόκα ἔλεος μόνον παρὰ τοῦ Ἰησοῦ, παρὰ τοὺς πόδας τῆς εἰκόνος τοῦ ὁποίου ἐκοῦσα χέει τὸ αἷμά της. Ἀνυψώσασα δὲ καὶ ἀσπασαμένη τὸν Σταυρὸν προσεφώνησε ταῦτα· « Καθὼς οἱ βραχίονές σου, ὦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐξετάθησαν, οὕτως εἰς τὰς ἀνοικτὰς τῆς εὐσπλαγχνίας σου ἀγκάλας δέχθητί με, καὶ ἐπιλάθου τῶν ἁμαρτιῶν μου ». Καὶ ἀφελοῦσα τὴν καλύπτραν καὶ τὸν ἐπενδύτην, παρεσκευάσθη εἰς θάνατον. Τινὰ δὲ τῶν δημίων σκαιῶς πειραθέντα νὰ τὴν βοηθήσῃ, ἠρέμα ἀνεχαίτισε καὶ εἶπε μειδιῶσα, ὅτι δὲν συνείθισε ν' ἀποδύηται ἐνώπιον τοσούτων θεατῶν, οὐδὲ νὰ ὑπηρετῆται ὑπὸ τοιούτων δούλων. Μετὰ γαληνίου ἀλλὰ ἀδιασείστου καρτεροψυχίας ἔθηκε τὸν λαιμὸν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου· καὶ ἑνῷ ὁ εἷς τῶν δημίων ἐκράτει τὰς χεῖράς της, ὁ ἕτερος κατὰ τὴν δευτέραν πληγὴν ἀπέτεμε τὴν κεφαλήν της, ἥτις πεσοῦσα ἀπεκάλυψε τὰς ἤδη ὑπὸ τῶν μεριμνῶν καὶ θλίψεων λευκανθείσας τρίχας της. Ὁ δήμιος ἀνέλαβεν αὐτὴν εἰσέτι αἱμοσταγῆ, καὶ ἀναβοήσαντος τοῦ δεκάνου « Οὕτως ἀπολεσθήτωσαν πάντες οἱ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ πολέμιοι, » μόνος ὁ κόμης Kent ἀνταπεκρίθη Ἀμήν· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν θεατῶν διετέλουν σιωπῶντες καὶ μεστοὶ δακρύων, μηδὲν ἕτερον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν αἰσθανόμενοι πλὴν οἴκτου καὶ θαυμασμοῦ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Ἐν Παλαίῳ Κεφαλληνίας.

Ν. ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.

ΚΑΡΜΕΝΣΙΤΑ.

(Ἐπεισόδιον τοῦ Μεξικανικοῦ πολέμου.)

(Συνέχεια. Ἴδε φυλλάδ. 319.)

Τὸ σπήλαιον ἢ μᾶλλον τὸ ὑπόγειον ὅπου κατῴκει ὁ τραυματίας, ἦτο χωρητικὸν διακοσίων ἢ τριακοσίων ἀνδρῶν. Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον δύο μεταπράται, οἵτινες εἶχον καταφύγῃ ἐκεῖ διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν θυελλώδη νύκτα, εἶχον δολοφονηθῆ ἀπανθρώπως. Ἐλέγετο δὲ ὅτι τὰ φαντάσματα αὐτῶν ἐφαίνοντο τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπόγειον, καὶ ἕνεκα τούτου οἱ προληπτικοὶ κάτοικοι τῶν περιχώρων ἐπροσπάθουν νὰ μὴ διέρχωνται πλησίον τοῦ σπηλαίου τῆς *Μουέρτας*.

Ἡ εἴσοδος ἦτον οὕτω πως διατεθειμένη, ὥστε ἐν ἀνάγκῃ ἐδύναντο νὰ ἀνάψωσι φῶς εἴς τινα μέρη χωρὶς νὰ φαίνεται ἔξωθεν· τὰ μέρη ταῦτα ἦσαν σκοτεινὰ καὶ κατὰ τὰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας τῆς ἡμέρας.

Διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν ἡ Κάρμεν εἶχεν ὁδηγήσει τὸν Λαμβέρτον εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ σκοτεινότερον. Κατὰ τὰς ὥρας τοῦ γεύματος καὶ ὅτε ἡ Κάρμεν ἦτο πλησίον του, ἤναπτε μικρὸν φανὸν, τοῦ ὁποίου τὸ τρέμον φῶς ἐφώτιζεν ἀμυδρῶς τοὺς δύο νέους.

Ὁλόκληρον σχεδὸν ἑβδομάδα ὁ Λαμβέρτος ἔπασχεν ἀλληλοδιαδόχως πυρετὸν καὶ λήθαργον· μία τῶν πληγῶν ἦτον ἀρκετὰ βαθεῖα, ἀλλ' εὐτυχῶς εἶχε κρᾶσιν δυνατήν. Δυστυχῶς ὅμως ἂν καὶ ἐκαλητέρευεν, ἡ πληγὴ τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὸν πόδα τὸν κατεδίκαζεν εἰς ἀκινησίαν.

Ἀφ' οὗ παρῆλθεν ὁ δυνατὸς πυρετὸς καὶ μετ' αὐτὸν ὁ λήθαργος, ὁ Λαμβέρτος ἤρχισε νὰ στενοχωρῆται... Αἱ ὧραι τῷ ἐφαίνοντο ἀτελεύτητοι, καὶ μόναι εὐάρεστοι στιγμαὶ τῆς ἡμέρας ἦσαν ἐκεῖναι καθ' ἃς ἔβλεπε τὴν ὡραίαν Μεξικανήν. Μόνον περὶ αὐτῆς ἐσκέπτετο ἀπὸ τὸ πρωὶ μέχρι τῆς ἑσπέρας, καὶ ὅτε ἀνεχώρει ἀπεκοιμᾶτο αὐτὴν ἔχων κατὰ νοῦν.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὴν ἠγάπησε.

Ναὶ μὲν δὲν ἔπαθε τὸ πάθημα τοῦτο κατὰ πρῶτον· ἀλλ' ᾐσθάνθη ὅτι ὁ ἔρως αὐτὸς δὲν ὡμοίαζε καθόλου τοὺς ἄλλους, τοὺς ὁποίους εἶχεν αἰσθανθῆ ἕως τότε.

— Δὲν εἶναι λόγια· τὴν ἀγαπῶ μὲ τὰ σωστά μου, ἐψιθύριζε συχνά· ἀλλ' ἄρα γε μὲ ἀγαπᾷ καὶ αὐτὴ ἢ μὲ μισεῖ; Διάβολε! εὐχαρίστως ἔδιδα δέκα χρόνους τῆς ζωῆς μου διὰ νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν.

Ἀλλὰ μήπως τὴν ἐγνώριζε καὶ ἡ Κάρμεν; Ἴσως οὔτε ἐνθυμήθη ποτὲ τὴν κατάστασιν τῆς καρδίας της· ἐφαίνετο μάλιστα ὅτι τὸ ἀπέφευγεν.

Ὑπὸ τὸ κράτος νέου αἰσθήματος ὁ χαρακτήρ της ἤλλαξεν ὁλοτελῶς. Κατατηκομένη ἀπὸ ἀδιακόπους λογισμοὺς, τοὺς ὁποίους μάτην ἐπροσπάθει ν' ἀποβάλῃ, ἔγεινε σκεπτικὴ, νευρικὴ καὶ εὐερέθιστος· μὲ τὸ παραμικρὸν ἔχανε τὴν ὑπομονήν της. Καὶ ὅμως κατὰ παράδοξον ἀντίθεσιν ᾐσθάνετο ἑαυτὴν εὐτυχῆ. Ἐνίοτε ἐνόμιζεν ὅτι νέα ζωὴ τὴν ἐζωογόνει. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῇ ἢ χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογῇ εἰς ἑαυτὴν, ὅλη της ἡ ζωὴ περιωρίζετο εἰς τὰς στιγμὰς τὰς ὁποίας ἐπέρα πλησίον τοῦ νέου Γάλλου.

Καθ' ἑκάστην ἀπεφάσιζε νὰ στείλῃ ἄλλον εἰς τὸ σπήλαιον, ἀλλ' οὐδεὶς τῇ ἐφαίνετο ἀρκετὰ βέβαιος διὰ νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ τὴν φροντίδα ταύτην.

Δύο ὥρας πρὶν ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν ἀγγαρείαν της, ὅπως τὴν ὠνόμαζεν, δὲν ἐδύνατο νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν της. Αἱ στιγμαὶ τῇ ἐφαίνοντο ὧραι.

Ἂν καὶ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν εὕρισκε πρόφασιν ν' ἀναχωρήσῃ πρὸ τῆς ὡρισμένης ὥρας, ἐνόμιζεν ὅμως πάντοτε ὅτι δὲν θὰ φθάσῃ ἐγκαίρως. Ὅθεν ἔτρεχε μὲ

ὅλην της τὴν δύναμιν ἕως ὅτου ἐπλησίαζεν εἰς τὸ σπήλαιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι ἦτον ἀκόμη ἡμέρα καὶ ὅτι δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ εἰσέλθῃ, ἠναγκάζετο νὰ περιέρχεται ἡμίσειαν ὥραν πολλάκις δὲ καὶ περιπλέον, καταρωμένη τὸν ἥλιον διότι ἠργοπόρει νὰ δύσῃ, καὶ φοβουμένη μήπως συνέβῃ τις ἀταξία εἰς τὴν πορείαν τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας.

Συγχρόνως ἐμέμφετο ἑαυτὴν διὰ τὴν σπουδήν της. Φοβουμένη δὲ μήπως ὁ Γάλλος συλλάβῃ τινὰ ὑποψίαν, ἐπροσποιεῖτο ἦθος σοβαρὸν καὶ ψυχρόν. Διὰ νὰ δικαιωθῇ δὲ εἰς τοὺς ἰδίους της ὀφθαλμοὺς, ἐπροσπάθει νὰ λέγῃ δυσάρεστα εἰς τὸν νέον ζουάβον, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει μὲν πάντοτε ὡς ἐχθρὸν τῆς

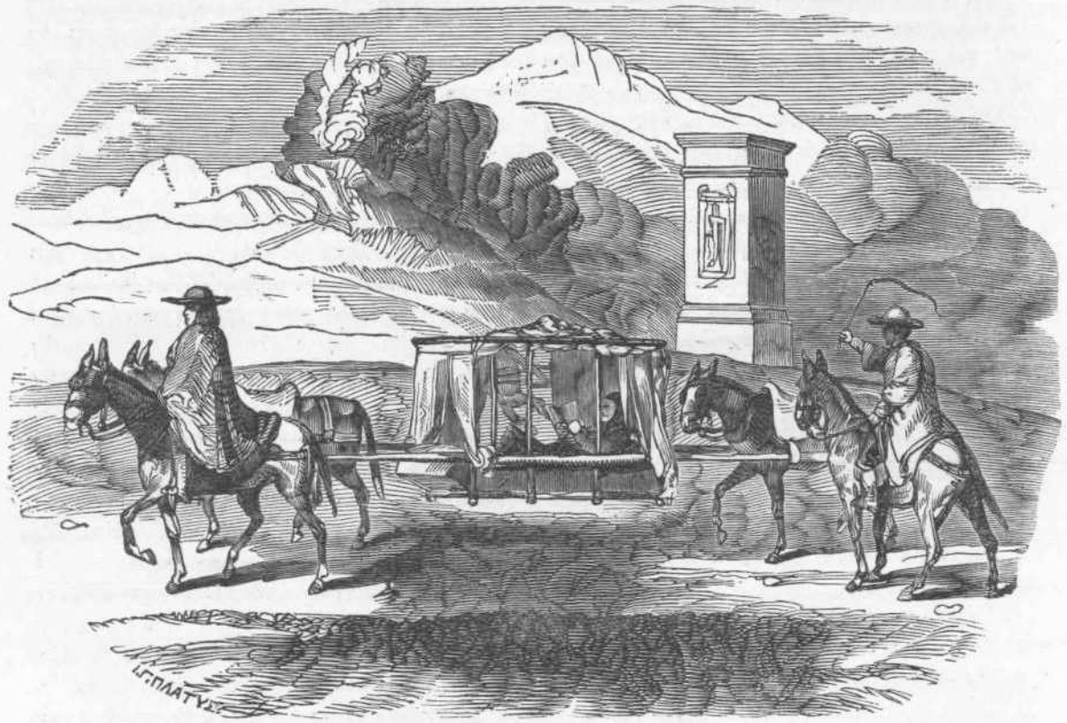

Τρόπος ὁδοιπορίας εν Μεξικῇ.

πατρίδος της, τὴν ἐπέπληττεν ὅμως ἡ καρδία της ὅτι μετεχειρίζετο ὡς φίλον.

Ὁ δὲ Λαμβέρτος, καὶ διὰ τὴν θέσιν, καὶ διὰ τὸν ἔρωτα, καὶ διὰ τὰς ἀτελευτήτους ὥρας τῆς αἰχμαλωσίας του ἔγινεν εἰς ἄκρον εὐερέθιστος. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι ἡ φαινομένη ἀδιαφορία τῆς Κάρμεν τὸν ἠρέθιζεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων χαρακτήρων προήρχοντο ζωηρόταται σκηναὶ, αἵτινες θὰ ἐπροξένουν γέλωτα εἰς ἀδιάφορον θεατήν.

Ἡμέραν τινὰ διεδόθη ὅτι ἐνικήθη ὁ γαλλικὸς στοατός· ἐλέγετο δὲ ὅτι οἱ Γάλλοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ Ὁριζάβα, ὅτι κατεστράφησαν καθ' ὁδὸν, καὶ ὅτι ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσι διὰ παντὸς ἀπὸ τὴν Μεξικήν.

Ὁ δὸν Χριστοβὰλ ἀνήγγειλεν εὐχαρίστως εἰς τὴν κόρην του τὴν καλὴν ταύτην εἴδησιν, ἂν καὶ κατὰ πρῶτον ἤκουσεν αὐτὴν μετά τινος δισταγμοῦ, διότι τοιαῦται διεδίδοντο συχνὰ, χωρὶς ὅμως νὰ σαλεύωσιν οἱ Γάλλοι ἀπὸ τὴν θέσιν των.

Ὁ πρῶτος λογισμὸς τῆς Κάρμεν ὑπῆρξεν ὀδυνηρός· διότι ἐσυλλογίσθη τὴν ἀναχώρησιν τοῦ νέου Γάλλου· ἀλλ' ἐνθυμηθεῖσα εὐθὺς τὸν ἀδελφὸν, τὸν μνηστῆρα καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος της, ᾐσθάνθη τοιαύτην μετάνοιαν, ὥστε ἠρυθρίασε καὶ ἐμέμφθη τὴν ἀδυναμίαν της.

— Μὰ τὸν Θεόν! ἀνέκραξεν ὁ δὸν Χριστοβὰλ, θέλω νὰ ἑορτάσω τὸ εὐτυχὲς τοῦτο συμβάν. Δός με, Καρμενσίτα, κρασὶ καὶ ῥακί. Μπάρμπα Φίλιππε, ἔλα νὰ πίωμεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Μεξικοῦ.

— Ἂς πίωμεν, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Φίλιππος, γέρων πολεμιστὴς τῶν περιχώρων, ὅστις ὑπῆρξεν ἄλλοτε σύντροφος τοῦ περιφήμου Μορένα.

Ἡ Κάρμεν ἥτις δὲν ἐνεπιστεύετο (καὶ δικαίως) εἰς οὐδένα τὰ κλειδία τοῦ ὑπογείου, ὑπήκουσεν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρός της. Καὶ θέσασα μὲ τὴν ὡραίαν της χεῖρα ἐπὶ τῆς ξυλίνης τραπέζης δύο φιάλας ἔκαμεν ἓν βῆμα διὰ ν' ἀποσυρθῇ.

— Πίε πρῶτον μὲ ἡμᾶς, τῇ εἶπεν ὁ πατήρ της, δοὺς πρὸς αὐτὴν ποτήριον οἴνου.

— Εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ἡ νέα.

— Σὲ λέγω νὰ πίῃς, ἐπανέλαβεν ὁ γέρων. Ἔλα! Πίε εἰς τὸν θάνατον τῶν Γάλλων καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Μεξικῆς!

Ἡ Μεξικανὴ ἐπλησίασε τὸ ποτήριον εἰς τὰ χείλη της, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ καταπίῃ.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησε μηχανικῶς ὁ πατήρ της, ἰδὼν αὐτὴν ἀναχωροῦσαν.

— Σᾶς ἀφίνω νὰ ὁμιλήσετε διὰ τὰς ἐκστρατείας σας, ἀπεκρίθη ἡ νέα.

— Διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ δὸν Φίλιππος, δὲν θὰ μᾶς λείψουν ἀντικείμενα. Ὅταν ὑπῆρξέ τις, ὡς ἐγώ, σύντροφος τοῦ Μορένα!....

Καὶ ἤρχισαν νὰ διηγῶνται τὰ ἀνδραγαθήματά των· πρὸ πολλοῦ δὲ εἶχον τελειώσει αἱ δύο φιάλαι καὶ αὐτοὶ διηγοῦντο ἀκόμη.

Ὁ γέρων πολεμιστὴς ἐζήτησεν εἰς μάτην καὶ ἄλλον οἶνον καὶ ῥακίον, διότι ἡ Κάρμεν εἶχε κρατήσει τὸ κλειδίον. Ὀργισθεὶς λοιπὸν διέταξε νὰ ὑπάγωσι δύο ἄνθρωποι εἰς ἀναζήτησίν της· καὶ ἀπὸ τὴν ὀργήν του ἔσπασε τὴν θύραν τοῦ ὑπογείου.

Ἐξελθοῦσα τοῦ δωματίου τοῦ πατρός της ἡ Κάρμεν κατέβη εἰς τὸ ἱπποστάσιον καὶ διέταξε νὰ ἑτοιμάσωσι τὸν ἵππον τὸν ὁποῖον συνήθως ἀνέβαινε, διότι εἰς τὴν Μεξικὴν αἱ γυναῖκες τῶν καλητέρων τάξεων ἐξέρχονται πάντοτε ἢ ἔφιπποι, ἢ ἐφ' ἁμάξης.

— Ποῦ πηγαίνεις, Καρμενσίτα; ἠρώτησεν ἄλλη τις νέα ἐξερχομένη ἀπὸ δωματίόν τι τῆς οἰκίας.

Ἡ νέα αὕτη ἦτο ἡ ὡραία Μανουελίτα, ἐγγονὴ τοῦ δὸν Φιλίππου, ἥτις εἶχεν ἔλθει μετὰ τοῦ πατρός της διὰ νὰ περάσῃ ἡμέρας τινὰς εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ Χριστοβάλ.

Ἡ Κάρμεν συνέστειλεν ἄκουσα τὰς ὡραίας ὀφρῦς της. Ἂν καὶ ἀγάπα πολὺ τὴν Μανουελίταν, ἡ ὥρα ὅμως τῆς καθημερινῆς ἐπισκέψεώς της εἰς τὸ σπήλαιον εἶχε φθάσει καὶ ἡ παρουσία της τὴν ἐστενοχώρει.

— Θὰ ἐπιστρέψω ἐντὸς ὀλίγου, ἀπεκρίθη ἡ Κάρμεν.

— Πλὴν ποῦ πηγαίνεις;

— Δύο βήματα μακράν.

— Θὰ σὲ συνοδεύσω.

— Τὸ ἄλογόν σου εἶναι κουρασμένον.

— Θὰ λάβω ἕνα τοῦ πατρός σου.

— Εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον.

— Μπά! Δὲν φοβοῦμαι τὰ ἄγρια ἄλογα.

— Ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃ ποτὲ ἂν σὲ συμβῇ δυστύχημα, ἐπανέλαβεν ἡ Κάρμεν ἀνασύρασα τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου της. Ἀληθινά· ἂν θέλῃς νὰ ἀναγνώσῃς τὸ τελευταῖον γράμμα του, λάβε το.

Καὶ ἐνεχείρισε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ της εἰς τὴν Μανουελίταν, ἥτις ἔσπευσε νὰ τὴν ἀναγνώσῃ· διότι ὁ Ἐστεβὰν ἦτον ὁ ἀγαπητὸς τῆς ἐγγονῆς τοῦ δὸν Φιλίππου.

Ἐνῷ δὲ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ γράμματος τοῦ μνηστῆρός της, ἡ Κάρμεν ἐκινήθη διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ.

— Ἐλησμόνησα νὰ σ' ἐρωτήσω, εἶπεν ἡ Μανουελίτα, ἂν ἠξεύρῃς ὅτι οἱ Γάλλοι θὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Μεξικήν.

— Τὸ γνωρίζω.

— Φαντάσου ὅτι προχθὲς ἔλαβα τρία γράμματα φίλων μου ἀπὸ τὴν Βέρα Κρούζ, εἰς τὰ ὁποῖα μὲ ὁμιλοῦν πολὺ δι' αὐτοὺς τοὺς Γάλλους.

— Ἀλήθεια!

— Δὲν τὰ ἔδειξα εἰς τὸν πατέρα μου, διότι θὰ ἐθύμωνε καὶ ἐναντίον μου καὶ ἐναντίον τῶν φίλων μου.

— Καὶ τί σὲ γράφουν;

— Μὲ λέγουν ὅτι οἱ Γάλλοι δὲν ἦλθαν διὰ νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν, ἀλλὰ διὰ νὰ ῥίψουν τὴν κυβέρνησιν τοῦ Juarez, καὶ ν' ἀφίσουν τὸ ἔθνος ἐλεύθερον νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἀρχηγόν του. Αἱ φίλαι μου λέγουν ὅτι οἱ Γάλλοι ἀξιωματικοὶ εἶναι πολλὰ ἀξιαγάπητοι καὶ ὅτι χορεύουν ὡραῖα· ἀλλά, προσθέτουν, ὅτι εἶναι πολλὰ ἄστατοι καὶ γελοῦν δι' ὅλα, καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἔρωτα. Φαίνεται ὅτι ἕνας τῶν λοχαγῶν εἶχε προτείνει εἰς τὴν Δολορὲς Μανασιὰλ νὰ τὴν κλέψῃ· αὐτὴ δὲ δὲν τὸν εἶπεν ὄχι, διότι ἦτον ὡραῖος καὶ ἀξιαγάπητος· ἐκεῖνος ὅμως ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ πλέον τίποτε. Δὲν εἶναι διόλου ἱπποτικὸν αὐτό.

Ὑπηρέτης τις ἐλθὼν νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κάρμεν διά τινα οἰκιακὴν ἀνάγκην, τὴν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν πολυλογίαν τῆς Μανουελίτας.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔλαβε ταχέως τὰ τρόφιμα τοῦ Λαμβέρτου, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἱπποστάσιον φροντίσασα νὰ μὴ τὴν ἰδῇ ἡ Μανουελίτα· καὶ ἀναπηδήσασα εἰς τὸν ἵππον της ἀνεχώρησε δρομαίως.

Συχνὰ ἐπήγαινε πεζῇ εἰς τὸ σπήλαιον ἂν καὶ ἔκειτο μακράν. Ἐπειδὴ ὅμως τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἶχεν ἀργοπορήσει, ᾐσθάνετο μεγίστην ἀνυπομονησίαν.

Μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ᾐσθάνθη ζωηρότερον ἢ ἄλλοτε τὴν ἀντίδρασιν, ἥτις προήρχετο ἐκ τῆς πάλης τῶν δύο ἐναντίων αἰσθημάτων. Ἠρυθρίασε διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν, τὴν ταραχὴν καὶ τὴν λύπην μὲ τὴν ὁποίαν ἔμαθε τὴν προσεχῆ ἀναχώρησιν τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος της. Φοβουμένη μήπως ὁ Λαμβέρτος ἀναγνώσῃ εἰς τὴν καρδίαν της τὸ τόσον τρυφερὸν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον οὔτε εἰς τὸν ἑαυτόν της δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ, ἐπροσποιήθη πρόσωπον ψυχρότατον καὶ φωνὴν τραχεῖαν. Ἐνόμιζεν ὅτι

ἕκαστος ταχὺς παλμὸς τῆς καρδίας της θὰ ἐπροδίδετο εἰς τὸ πρόσωπόν της.

— Τέλος πάντων ἦλθες! ἀνέκραξε χαίρων ὁ πληγωμένος.

Ἀλλ' ἐκείνη ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἀπέβαλε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου καὶ τὸν ἔφερεν εἴς τινα γωνίαν τοῦ σπηλαίου, ἥτις ἐχρησίμευεν ἀντὶ ἱπποστασίου εἰς τοὺς Μεξικανοὺς πολεμιστάς.

Ἀφοῦ δὲ ἔδωκεν ἀραβόσιτον εἰς τὸν ἵππον της ἐπλησίασεν εἰς τὸν Λαμβέρτον, καὶ ἔθεσεν ἢ μᾶλλον ἔῤῥιψεν ἔμπροσθέν του τὰ τρόφιμα, εἰποῦσα μὲ ὁρμήν·

— Ἰδού, φάγε καὶ πίε.

Ἡ ἀσυνήθης αὕτη τραχύτης, ἥτις δὲν ἦτο σύμφωνος μετὰ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς, μὲ τὴν ὁποίαν τῷ ὡμίλει πρό τινος ἡ Κάρμεν, προσέβαλε τὸν νέον Γάλλον.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

— Τρέχει ὅτι οἱ Γάλλοι ἐνικήθησαν καὶ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Μεξικὴν, ἀπεκρίθη ἡ Κάρμεν μὲ τὴν ἀνεπιτηδείαν ὁρμὴν ἀνθρώπου, ὅστις θέλει νὰ ἀνατρέψῃ διὰ μιᾶς τὸ ἐμπόδιον, τὸ ὁποῖον δὲν αἰσθάνεται τὴν γενναιότητα ν' ἀποκρούσῃ καὶ δευτέραν φοράν.

— Δὲν εἶναι ἀληθινόν! ἀνέκραξεν ὁ ζουάβος σείσας τὴν κεφαλήν.

— Ὁ πατήρ μου ἔλαβε τὴν εἴδησιν.

— Εἶναι ψευδής. Τὸ νὰ νικηθοῦν τὰ στρατεύματά μας, τὰ ὁποῖα εἶναι πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ τὰ ἰδικά σας, δὲν εἶναι ἀδύνατον, ἂν καὶ δὲν τὸ πιστεύω· ἀλλὰ νὰ διωχθοῦν, ποτὲ, ποτέ! Ὅλοι οἱ σύντροφοί μου θὰ φονευθοῦν πρῶτα!.... Καὶ ἐγώ, ἐγώ, ἂν καὶ εἶμαι πληγωμένος, ἀνίκανος νὰ κάμω βῆμα, θὰ ἐσυρόμην ὡς φείδι διὰ νὰ κτυπήσω, παρὰ νὰ ἀτιμάσω τὴν σημαίαν μας.

Εἶπε καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐγερθῇ· ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ πληγωμένου ποδὸς, αἱ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλιπον καὶ κατέπεσεν. Ἡ νέα ἐκινήθη διὰ νὰ δράμῃ πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' ἀνεχαίτισε τὴν ὁρμήν της καὶ ἐστάθη ἀκίνητος. Ἡ συνολκὴ τῶν χειρῶν της, τὰς ὁποίας ἔσφιγγε σπασμωδῶς, ἐπρόδιδε τί ὑπέφερεν εἰς πᾶν ὀδυνηρὸν κίνημα τοῦ πληγωμένου.

Πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ὁ Λαμβέρτος ἐπερίμενε μὲ ἀνυπομονησίαν παιδίου καὶ ἐραστοῦ τὴν ἄφιξιν τῆς ὡραίας του προστάτιδος. Οἱ λόγοι ὅμως αὐτῆς, τοὺς ὁποίους διόλου δὲν ἐπερίμενεν, ὑπῆρξαν ὡς ὕδωρ παγωμένον ἐπὶ κεφαλῆς ζεούσης.

Ἐκάθησε μετὰ κόπου, στηρίζων τοὺς ὤμους ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ στηρίζας τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς του ἔμεινεν ἀκίνητος ὅσον καὶ ἡ νέα, ἥτις ἵστατο ὀρθία ὀλίγα βήματα μακράν του.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχε τὸ πρόσωπον μεταξὺ τῶν χειρῶν του δὲν τὴν ἔβλεπεν· ἡ Κάρμεν ὅμως ὠφελουμένη ἐκ τούτου τὸν ἠτένιζε. Μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐβυθίσθη σιωπηλὴ εἰς σκέψεις, αἵτινες ἐμετρίασαν τὸν ἐρεθισμὸν καὶ ἐμάλλαξαν τὴν καρδίαν της.

— Δὲν τρώγεις; ἠρώτησε τέλος πάντων μὲ φωνὴν γλυκυτέραν.

Ἐκεῖνος δὲ ἀνένευσε χωρὶς νὰ τὴν ἰδῇ.

— Δὲν πεινᾷς; ἐπανέλαβε μετ' ὀλίγας στιγμάς.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη.

— Φάγε τοὐλάχιστον ἀπ' αὐτό, εἶπεν ἡ Κάρμεν.

Τὸ φαγητὸν τὸ ὁποῖον ἰδίως προσέφερεν εἰς τὸν Γάλλον, τὸ εἶχεν ἑτοιμάσει ἡ ἰδία μετὰ μεγίστης προσοχῆς, καὶ ἔχαιρε συλλογιζομένη ὅτι θὰ τὸν ἰδῇ τρώγοντα· ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολλάκις ἀνεξήγητος, διότι πολὺ πλέον προσβάλλεται ἀπὸ εὐτελεῖς λύπας ἢ ἀπὸ μεγάλας· οὕτω καὶ ἡ Κάρμεν ἦτο καταλυπημένη διότι ὁ Λαμβέρτος δὲν ἤγγιζε τὸ φαγητόν της.

— Εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ὁ Λαμβέρτος.

— Ἐγὼ τὸ ἑτοίμασα, ἐψιθύρισε.

— Δός το εἰς κανένα Μεξικανόν, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος μὲ τὸν βίαιον ἐκεῖνον τρόπον, τὸν ὁποῖον αἱ γυναῖκες μόνον εἰς τοὺς ἐραστάς των συγχωροῦσιν.

— Εἶσαι θυμωμένος μὲ ἐμέ; ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν, ἥτις ἐναντίον τῆς τοῦ Λαμβέρτου ἤρχισε νὰ ἦναι γλυκυτέρα.

— Θυμωμένος; ὄχι· δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα· ἀλλὰ μ' ἐλύπησες πολύ.

— Ἔπρεπε νὰ μὴ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν;

— Δὲν μ' ἐλύπησεν ἡ εἴδησις, διότι δὲν τὴν πιστεύω, ἀλλ' ὁ φαιδρὸς τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον μὲ τὴν ἔδωκες.

— Δὲν εἶναι τὸ χρέος Μεξικανῆς νὰ χαίρεται διὰ τὸν θρίαμβον τῶν συμπατριωτῶν της;

— Πρὶν εἶσαι Μεξικανὴ εἶσαι γυνὴ, καὶ ἡ γυναικεία σου καρδία ἔπρεπε νὰ σὲ εἰπῇ ὅτι δὲν εἶναι γενναῖον νὰ προσβάλῃς ἄνθρωπον, ὅστις εἶναι οὕτως εἰπεῖν αἰχμάλωτός σου, τὸν ὁποῖον ἡ εὐγνωμοσύνη ἐμποδίζει νὰ σὲ ἀποκριθῇ.

Συγκινηθεῖσα ἀπὸ τὸ γλυκὺ καὶ τεθλιμμένον ὕφος μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Γάλλος ἐπρόφερε τὰς λέξεις, αἵτινες ἀντήχουν τόσον πολὺ εἰς τὴν καρδίαν της, ἡ κόρη τοῦ Χριστοβὰλ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν νέον στρατιώτην.

— Ἔσφαλα, εἶπε, συγχώρησέ με!

Ὁ δὲ Γάλλος λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς Μεξικανῆς τὴν ἔφερε σιωπηλῶς εἰς τὰ χείλη του· ἀλλ' ἡ καρδία τοῦ ταλαιπώρου ἦτον ἀκόμη τεθλιμμένη· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμα νὰ εἴπῃ τὴν αἰτίαν, ἐξηκολούθει φαινόμενος σκεπτικός.

— Τώρα θὰ φάγῃς; ἠρώτησεν ἡ νέα μὲ βεβια-

σμένην χαράν. Ἄρχισε γρήγορα, διότι ἄλλως θὰ πιστεύσω ὅτι εἶσαι ἀκόμη ὠργισμένος.

Καὶ ὁ μὲν ζουάβος ὑπήκουσε μειδιάσας, ἡ δὲ Κάρμεν εὐτυχὴς οὖσα διότι εὕρηκε πρόφασιν νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ, τῷ προσέφερεν ἀλληλοδιαδόχως ὅ,τι εἶχεν ἀνάγκην, μὲ τὴν ἰδιαιτέραν χαρὰν ἐκείνην τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται αἱ γυναῖκες φροντίζουσαι περὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀγαπῶσι. Λησμονήσασα τὸν πατέρα της, τὴν Μανουελίταν καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ἡ μακρὰ ἀπουσία της ἐδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ, δὲν ἐσκέπτετο ἢ τὸν Λαμβέρτον, ὅστις καὶ αὐτὸς ἠτένιζε χαίρων πᾶν κίνημα τῆς περιχαρίτου νέας· ἀλλ' ἐλανθάσθη ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς χαρᾶς, ἥτις ἐφαίνετο εἰς τὸ πρόσωπόν της.

— Φαίνεται ὅτι ὁ ἀδελφὸς καὶ ὁ ἀῤῥαβωνιστικός της θὰ ἐπανέλθουν, εἶπε καθ' ἑαυτόν.

— Ἂν οἱ Γάλλοι ἀναχωρήσουν δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἀῤῥαβωνιστικός σου; ἠρώτησεν ὁ ζουάβος.

— Βέβαια, ἀπεκρίθη ἡ Κάρμεν, ἔκθαμβος καὶ ψυχρανθεῖσα δι' αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπερίμενεν ἐκείνην τὴν στιγμήν.

— Καὶ θὰ τὸν νυμφευθῇς; ἐπανέλαβε.

— Βεβαιώτατα, ἀπεκρίθη δυναμώνουσα τὴν φωνήν.

Ἠκολούθησε δὲ μικρά τις σιωπή.

— Θὰ μὲ φονεύσῃ ὅμως πρὶν σὲ νυμφευθῇ, ἀνέκραξεν ὁ Λαμβέρτος, οὗτινος ἐξεῤῥάγη ἡ ζηλοτυπία.

— Θὰ σὲ φονεύσῃ! ἐψιθύρισεν ἡ Κάρμεν φοβουμένη καὶ ἐπιθυμοῦσα ἐν ταὐτῷ τὴν ἐξομολόγησιν τὴν ὁποίαν προῃσθάνετο.

— Νομίζεις ὅτι ἠμπορῶ νὰ ζῶ καὶ νὰ σὲ βλέπω ἀνήκουσαν εἰς ἄλλον; Βέβαια, ὁ ἀῤῥαβωνιστικός σου σὲ ἀγαπᾷ, κυρία· ἀλλὰ σὲ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν σὲ ἀγαπᾷ ὅσον ἐγώ. Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὴν ἀπομακρύνεσαι· θὰ σὲ ἀκολουθήσω γονυπετὴς ἀφ' οὗ δὲν ἔχω δύναμιν νὰ περιπατήσω ἄλλως πως.

— Κύριε Γάλλε!...

— Ἀ! ἄφες με νὰ ὁμιλήσω! Εἶναι τόσος καιρὸς ἀφ' ὅτου ἡ καρδία μου ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ εἰπῇ πόσον σὲ ἀγαπῶ. Δὶς παρ' ὀλίγον νὰ σὲ τ' ὁμολογήσω, ἀλλ' ἐφοβήθην μὴ σὲ παροργίσω. Ἄκουσε, δὲν εὑρίσκω κἂν λέξεις διὰ νὰ ἐκφράσω τί αἰσθάνομαι διὰ σέ. Ἡμέραν καὶ νύκτα σὲ συλλογίζομαι καὶ ζῶ μόνον ὅταν εἶσαι παροῦσα. Ὅταν ἀναχωρῇς μὲ φαίνεται ὅτι σβύνεται ἡ ζωή μου ὁμοῦ μὲ τὸ φῶς. Εἶμαι ὑπαξιωματικὸς, κυρία, ἀλλὰ μὴν ἐρυθριᾷς ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ὁ τελευταῖος στρατιώτης γίνεται γενικὸς ἀξιωματικός. Ἔχομεν στρατάρχας οἵτινες ἤρχισαν ὡς ἐγώ. Ἀ! ἂν μὲ ἠγάπας μὲ φαίνεται ὅτι θὰ κατώρθωνα νὰ γίνω ἄξιός σου. Ἐγνώριζα ὅτι σὲ ἠγάπων, ἀλλὰ ποτὲ, δόνα Κάρμεν, δὲν τὸ ἠσθάνθην ὅσον σήμερον. Ὅτε μὲ ἀνήγγειλες ὅτι ὁ στρατός μας θ' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν τόπον σου, ὅταν εἶδα μὲ πόσην χαρὰν ἔβλεπες τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, ὑπέφερα τόσον! Ναὶ, σὲ ὁρκίζομαι ὅτι ἡ σφαῖρα ἡ ὁποία ἐπλήγωσε τὸ στῆθός μου, δὲν μ' ἔκαμε νὰ ὑποφέρω τόσον! Ν' ἀναχωρήσω! νὰ μὴ σὲ βλέπω πλέον! νὰ μὴ σὲ ἀκούω, Κάρμεν! Ὄχι, ὄχι προτιμῶ ν' ἀποθάνω ἐδῶ!

Ἡ Κάρμεν παράφορος ἤκουε τοὺς περιπαθεῖς τούτους λόγους, καλύπτουσα διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ πρόσωπόν της, καὶ προσπαθοῦσα ἀσθενῶς ν' ἀποσύρῃ τὴν ἄλλην, τὴν ὁποίαν ἐκράτει ὁ τραυματίας.

Αἴφνης βροντώδης χρεμετισμὸς ἤχησεν εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ κατετάραξε τοὺς δύο νέους. Ἡ Κάρμεν ἠγέρθη εὐθὺς καὶ ἔδραμε πρὸς τὸν ἵππον της.

— Σιώπα, Πιστέ μου, σιώπα! ἐψιθύρισε χαϊδεύουσα τὸν λαιμόν του.

Τὸ ἔξυπνον ζῶον ἐφάνη ὅτι ἐνόησε τί εἶπεν ἡ κυρία του, διότι ἔπαυσε νὰ χρεμετίζῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ ὅμως καὶ τὰ ὦτά του, πάντοτε διευθυνόμενα πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, ἀνήγγελλόν τι ἀσύνηθες.

Ἡ Κάρμεν πλησιάσασα εἰς τὴν θύραν παρετήρησε τὴν ἐξοχὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάμπρυνον εἰσέτι οἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ δύοντος ἡλίου. Εἶδε δὲ οὐχὶ πολὺ μακρὰν τρεῖς ἱππεῖς, οἵτινες διήρχοντο ὁμιλοῦντες.

Ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς ἄνθρωποι τῆς ἐξοχῆς, τοὺς ὁποίους ὁ δὸν Χριστοβὰλ εἶχε στείλει εἰς ἀναζήτησιν τῆς θυγατρός του. Ἀντὶ ὅμως νὰ χωρισθῶσιν, ὅπως καὶ ἦτο φυσικὸν, διὰ νὰ ἐρευνήσωσιν ἕκαστος εἰς χωριστὴν ὁδὸν, ἐπροτίμησαν νὰ ὑπάγωσιν ὁμοῦ εἰς τὸ καπηλεῖον, ὅπου τὸ πρωὶ εἶχον ῥοφήσει ἀρκετὰ κρασοβόλια.

Τούτων τοὺς ἵππους αἰσθανθεὶς μακρόθεν ὁ Πιστὸς τοὺς ἐχαιρέτισε χρεμετίσας.

Ἡ θέα τῶν τριῶν ἀνδρῶν ἐπανέφερεν εἰς τὴν μνήμην τῆς νέας Μεξικανῆς τὸν πατέρα, τὴν πατρίδα, τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν ἀῤῥαβωνιστικόν της, ἐν ἑνὶ λόγῳ πᾶν ὅ,τι οἱ ἐμπαθεῖς λόγοι τοῦ Λαμβέρτου τὴν εἶχον κάμει νὰ λησμονήσῃ. Ἐντρεπομένη δὲ διὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ἥτις παρ' ὀλίγον θὰ τὴν διέφευγε, μετέβη ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον εἰς τὸ ἄλλο. Προητοιμάσθη δὲ νὰ ἀναχωρήσῃ χωρὶς κἂν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν νέον Γάλλον, ὅστις ἐσύρετο πλησίον της, καὶ τὴν παρεκάλει νὰ τὸν εὐεργετήσῃ μένουσα ἔτι ὀλίγας στιγμὰς μετ' αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ὁ δυστυχὴς τόσον μᾶλλον ἀπηλπισμένος, ὅσον ἐπίστευεν ὅτι ἡ νέα εἶχεν ὀργισθῆ ἐναντίον του, καὶ ἐφοβεῖτο μὴ δὲν ἐπιστρέψῃ πλέον.

— Θὰ ἐπανέλθῃς αὔριον; ἔ; ἠρώτησε μὲ φωνὴν ἱκετευτικήν.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη, ποτέ!

Τότε ἰδέα, ἥτις μόνον εἰς κεφαλὴν ἐρώντων ἔρχεται, κατέβη εἰς τὴν τοῦ Λαμβέρτου.

— Εἶναι ἴσως ὁ ἀῤῥαβωνιστικός σου αὐτὸς, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπ' ἐκεῖ, εἶπε, καὶ διὰ τοῦτο βιάζεσαι νὰ μὲ ἀφήσῃς.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ἡ νέα κόρη, ἥτις ᾐσθάνετο ὅτι ἡ καρδία της τὴν ὤθει πρὸς τὰς ἀγκάλας τοῦ Λαμβέρτου, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεθύμει νὰ συναθροίσῃ ὅλας της τὰς δυνάμεις, ὅπως θέσῃ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Γάλλου ἀνυπέρβλητον φραγμόν.

—Μὰ τὸν διάβολον! ἀνέκραξεν ὁ ζουάβος παράφρων ἐκ ζηλοτυπίας καὶ ἔρωτος· ποτὲ ἐνόσω ζῶ, ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν θὰ σ' ἐναγκαλισθῇ.

Καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς κλάδους καὶ τοὺς λίθους, οἵτινες ἐχρησίμευον ἀντὶ φραγμοῦ εἰς τὴν θύραν κατώρθωσε νὰ ἐγερθῇ, καὶ ἤρχησε νὰ κράζῃ τοὺς Μεξικανοὺς μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν.

— Τί κάμεις; ἀνέκραξεν ἡ Κάρμεν ὁρμήσασα ἔμπροσθέν του.

— Τοὺς φωνάζω!

— Θὰ σὲ φονεύσουν.

— Θὰ τὸ ἰδῶμεν.

— Εἶναι τρεῖς καὶ εἶσαι ἕνας καὶ πληγωμένος.

— Τόσῳ καλλίτερα· ἂς μὲ φονεύσουν. Τὸ προτιμῶ παρὰ νὰ ζῶ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἀνήκεις εἰς ἄλλον.

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ φωνάζῃ δυνατώτερα. Εὐτυχῶς ὅμως ἡ ἀσθενὴς φωνή του δὲν ἔφθανε μακράν.

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ σιώπα! ἔλεγεν ἡ Κάρμεν, σφαλοῦσα τὸ στόμα του διὰ τῶν χειρῶν της.

Ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχε χάσῃ τὰς φρένας καὶ ἐξηκολούθει κράζων. Ἡ Κάρμεν ἐδάγκανε τὰς χεῖράς της ἀπὸ ἀπελπισίαν. Τέλος φαίνεται ὅτι εἷς τῶν Μεξικανῶν ἤκουσέ τι, διότι ἐσταμάτησεν, ἀνωρθώθη ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ παρετήρησε γύρω. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Κάρμεν καὶ ὁ Λαμβέρτος ἐκρύπτοντο ἀπὸ τὴν σκιὰν τῶν τοίχων τοῦ σπηλαίου, δὲν ἐδυνήθη εὐτυχῶς νὰ τοὺς ἰδῇ.

Ἡ Κάρμεν ἰδοῦσα ὅτι ὁ Λαμβέρτος ἡτοιμάζετο νὰ κράξῃ καὶ πάλιν δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατηθῇ, ἀλλ' εἶπε·

— Σιώπα! Σὲ ἀγαπῶ! καὶ ἔκλεισε τὸ στόμα τοῦ πληγωμένου μὲ τὰ χείλη της.

— Μὲ ἀγαπᾷς! ἀνεφώνησε τρέμων ἐκ συγκινήσεως καὶ μὴ τολμῶν νὰ πιστεύσῃ ἀκόμη τὴν εὐτυχίαν του. Μὲ ἀγαπᾷς! ἀληθινά;

— Ναὶ, σὲ ἀγαπῶ περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωήν μου, περισσότερον ἀπὸ τὸν πατέρα μου, περισσότερον ἀπὸ τὸν τόπον μου!... Σὲ ἀγαπῶ τέλος πάντων! Ἀλλὰ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! σιώπα, διότι μὲ σκοτόνεις!

Ὁ ζουάβος ἠθέλησε νὰ τὴν καθησυχάσῃ, ἀλλ' ἐκείνη παράφρων ἀπὸ τὸν τρόμον της δὲν ἤκουε τίποτε.

— Ὄχι, εἶπεν, ὄχι, δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε ἐνόσῳ σὲ βλέπω οὕτως ἐκτεθειμένον. Ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ σπήλαιον, σὲ τὸ παρακαλῶ, φίλε μου. Στηρίξου ἐπάνω μου.

Ἐναγκαλισθεὶς δὲ αὐτὴν καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὤμου της, ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος τοῦ σπηλαίου ὅπου ἐκάθητο συνήθως.

Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς τὸ κραββάτιόν του, τὸ ἐκ ξηρῶν κλάδων συγκείμενον, ἐγονυπέτησεν ἔμπροσθεν τῆς Κάρμεν καὶ οἱ μεγάλοι καὶ σκεπτικοὶ ὀφθαλμοί του τὴν ἠτένιζον περιπαθέστατα. Λαβὼν δὲ καὶ τὰς δύο χεῖράς της τὰς ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του μετὰ τοσαύτης ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ, ὥστε ἡ καρδία τῆς Κάρμεν συνεταράχθη.

— Σὲ ἔβλαψεν ὁ δρόμος, φίλε μου, ἠρώτησεν ἡ ὡραία Μεξικανὴ, ἥτις ᾐσθάνθη ὅτι οἱ βραχίονες τοῦ Λαμβέρτου ἐσπαράττοντο ὁσάκις ἐπάτει τὸν πόδα κατὰ γῆς.

— Ἤμην τόσον εὐτυχὴς ὥστε δὲν ᾐσθάνθην τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ νέος. Μὲ ἀγαπᾷς;

— Μὲ ὅλην μου τὴν ψυχήν! ἐψιθύρισεν ἡ νέα μὲ φωνὴν βραδεῖαν, ἥτις ἡρμήνευεν ὅλην τὴν δύναμιν τῆς πρὸ τόσου καιροῦ κρυπτομένης ἀγάπης της.

— Καὶ σὺ, Λαμβέρτε, σύ;

— Ἂν σὲ ἀγαπῶ, ἐγώ! ἐπεφώνησεν ὁ Γάλλος, ἂν σὲ ἀγαπῶ!

Ἀλλὰ διατί νὰ ἐπαναλάβωμεν τί τῇ εἶπε. Τὸ νὰ ζητήσῃ τις νὰ διηγηθῇ διάλογον ἐρωμένων, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἤθελε νὰ παραστήσῃ τὴν μουσικὴν τοῦ Μοζὰρ ἢ τοῦ Ῥοσίνη, ἐπαναλαμβάνων μόνον τὰς λέξεις.

Μετὰ τὰς πρώτας ἐξηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦν πάντοτε τὴν πρώτην ἐξομολόγησιν, ἡ Κάρμεν ἠγέρθη.

— Ἀπὸ τόρα! ἀνεφώνησε περίλυπος ὁ Λαμβέρτος.

— Θ' ἀνησυχοῦν διὰ τὴν ἀπουσίαν μου, ἀπεκρίθη μετὰ γλυκύτητος ἡ Κάρμεν. Εἶμαι βεβαία ὅτι ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς ἔφιπποι τοὺς ὁποίους εἴδαμεν ἤρχοντο ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψω πρὸ αὐτῶν. Ἄφες με νὰ ἀναχωρήσω.

Ὁ δὲ νέος ζουάβος ἐναγκαλισθεὶς αὐτὴν δὲν τὴν ἄφινε.

— Διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ ἔλθω αὔριον, πρέπει νὰ μὲ ἀφήσῃς, τῷ εἶπεν ἡ νέα.

Καὶ ὁ Γάλλος ἀνοίξας τὰς ἀγκάλας του τὴν ἀφῆκεν.

Ἐνῷ δὲ ἡτοιμάζετο νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν ἵππον, ἐστράφη μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν Λαμβέρτον, καὶ σφίγξασα περιπαθῶς τὴν χεῖρά του ἀνεφώνησε·

— Παναγία μου! ἂν εἶμαι ἔνοχος ἀγαπῶσα ξένον, ἐμὲ μόνον τιμώρησε.

Καὶ ἀναπηδήσασα ἀμέσως εἰς τὸν Πιστὸν ἀνεχώ-

ρησεν ἔκδρομος. Ἐντὸς δέ τινων λεπτῶν ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εὗρε τὸν πατέρα καὶ τοὺς συντρόφους του οἰνοβαρεῖς καὶ μαινομένους ἐναντίον της. Ἡ Κάρμεν ἔδωκέ τινας ἐξηγήσεις καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὸν θάλαμόν της. Δυστυχῶς ὅμως ἡ Μανουελίτα, ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθῃ ποῦ ἔλειπε τόσην ὥραν ἡ συντρόφισσά της, τὴν κατεσκόπευεν. Ἀλλ' ἡ Κάρμεν, μὴ θέλουσα νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς κανένα τὸ μυστικόν της, ἔπλασεν ὁλόκληρον ἱστορίαν· ὡς μὴ ἔχουσα ὅμως τὴν συνήθειαν τοῦ ψεύδους, δὲν τὸ κατώρθωσε πολλὰ ἐπιτηδείως.

Ἐπεθύμει ἡ ταλαίπωρος νὰ μείνῃ μόνη διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς λογισμούς της· δυστυχῶς ὅμως ἐκοιμᾶτο εἰς τὸν αὐτὸν κοιτῶνα καὶ ἡ Μανουελίτα, ἥτις, μαντεύουσα τὸ μυστήριον τῆς φίλης της, ἔδιδεν ἀδιακόπως ἀφορμὴν εἰς ὁμιλίαν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐλθὼν ὁ ὕπνος ἐκοίμισε καὶ τὴν φλυαρίαν τῆς Μανουελίτας.

Ἡ δὲ Κάρμεν, ὠφελουμένη ἀπὸ τὸ σκότος ἀνεκάθησεν ὅλην σχεδὸν τὴν νύκτα εἰς τὴν κλίνην της, ἀναπολοῦσα τὸν Λαμβέρτον καὶ τοὺς λόγους του. Τὴν ἐπιοῦσαν, ὁ μὲν δὸν Χριστοβὰλ εἶχε λησμονήσει καὶ τὸν θυμόν του καὶ τὸ αἴτιον αὐτοῦ· ἡ Μανουελίτα ὅμως δὲν ἐλησμόνησε τίποτε.

Ἡ νέα αὕτη εἶχε διατρίψει καιρόν τινα τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ Βαλδόζα· ἡ Κάρμεν εἶχε τότε τὴν καρδίαν της ἐλευθέραν, καὶ ἂν καὶ ἦτο πάντοτε σοβαρωτέρα τῆς Μανουελίτας, συνεμερίζετο ὅμως τὰς κλίσεις τῆς φίλης της πρὸς τὸν χορόν, τὴν μουσικὴν καὶ ὅλας τὰς διασκεδάσεις τούτου τοῦ εἴδους. Δὲν ἐχρειάζετο νὰ τὴν παρακαλέσῃ τις πολὺ διὰ νὰ συνοδεύσῃ τὴν φίλην της εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις τῶν πέριξ χωρίων. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲ καὶ αἱ δύο διηγοῦντο ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην τὰ συμβεβηκότα τῆς ἡμέρας καὶ τοὺς προσηνεῖς λόγους τῶν *καβαλλιέρων*.

Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Κάρμεν μετεβλήθη ὅλως διόλου. Ὅλα ἐχάθησαν διὰ αὐτὴν ἐνώπιον ἑνὸς ὀνόματος, τὸ τοῦ Λαμβέρτου. Οὖσα πολλὰ ζηλότυπος, τῇ ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἔπραττεν ἔγκλημα πρὸς τὸν ταλαίπωρον πληγωμένον ἂν ἐλάμβανε μέρος εἰς διασκεδάσεις, τῶν ὁποίων οὗτος δὲν συμμετεῖχε. Πλὴν τούτου δὲν ἐδύνατο νὰ μείνῃ ὁλόκληρον ἡμέραν χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ. Ὅτε ἡμέραν τινὰ ἠναγκάσθη νὰ συνοδεύσῃ τὸν πατέρα καὶ τὴν φίλην της εἴς τινα τῶν γειτόνων των, ἦτον ἀπηλπισμένη. Ἐπειδὴ δὲ εὐτυχῶς εἶχε λάβει μεθ' ἑαυτῆς τὸ ἐθνικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς *ρεβόζο*, ἔκλαιε μεταξὺ τῶν πτυχῶν του λέγουσα ὅτι πάσχει δυνατὸν πονοκέφαλον.

Ὁ πατήρ της ἔβλεπεν ὅτι ὁ τόσον ὁμαλὸς χαρακτὴρ τῆς Κάρμεν εἶχε μεταβληθῆ· ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἀῤῥαβωνιστικοῦ της Κυρίλλου.

Τοιαύτη ὑπῆρξε καὶ ἡ πρώτη ἰδέα τῆς Μανουελίτας· πλὴν δὲν ἠργοπόρησε νὰ ἐννοήσῃ τὸ σφάλμα της, καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὰς μυστηριώδεις ἀπουσίας τῆς φίλης της.

Μετὰ πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας ἡ Κάρμεν ἐνόησεν, ὅτι ἂν ἤθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐπισκέψεις της εἰς τὸ σπήλαιον, χωρὶς νὰ διεγείρῃ τὰς ὑποψίας τοῦ πατρός της, ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν Μανουελίταν. Ὁ δὸν Χριστοβὰλ εἶχε τῳόντι παρατηρήσει δὶς ἢ τρὶς, ὅτι ἡ κόρη του ἐξήρχετο ἄνευ τῆς φίλης της· καὶ ἂν καὶ δὲν εἶχε προσάψει εἰς τοῦτο καμμίαν σημαντικότητα ἡ Κάρμεν ὅμως ἐφοβεῖτο μήπως ἐπὶ τέλους τὸ καταλάβῃ.

Πλὴν τούτου ἡ Μανουελίτα ἀπεκρίνετο πάντοτε *δὲν ἠξεύρω*, εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τοῦ δὸν Χριστοβὰλ, ὥστε πρὸ πολλοῦ ἡ δυσπιστία τοῦ Μεξικανοῦ ἔπρεπε νὰ ἐξεγερθῇ.

Τρεῖς αἰτίαι εἶχον μέχρι τοῦδε ἐμποδίσει τὴν ἐκμυστήρευσιν τῆς Κάρμεν εἰς τὴν φίλην της.

Πρῶτον ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν, τὴν ὁποίαν θὰ ᾐσθάνετο ἡ Μανουελίτα μανθάνουσα τὸν ἔρωτά της πρὸς τὸν ἐχθρὸν τῆς πατρίδος· δεύτερον δὲ ἐφοβεῖτο μήπως ἡ ἀπερισκεψία τῆς νέας κόρης ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὸν πληγωμένον· καὶ τέλος ἦτο εἰς ἄκρον ζηλότυπος, καὶ ἐπειδὴ ἠγάπα τὸν Λαμβέρτον, δὲν ἐδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἄλλη γυνὴ θὰ τὸν ἔβλεπε χωρὶς νὰ τὸν ἀγαπήσῃ καὶ αὐτή.

Εἶχε μὲν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν τιμὴν τοῦ νέου· ἀλλ' ἡ φήμη τὴν ὁποίαν εἶχον οἱ Γάλλοι εἰς τὴν Βέρα Κρουζ τὴν ἐτρόμαζε πολύ.

Ἐσπέραν τινὰ, μὴ δυνηθεῖσα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπήλαιον, διότι ὁ πατήρ της τὴν εἶχεν ἀναγκάσει νὰ συντροφεύσῃ τὴν Μανουελίταν εἰς χορόν τινα τῶν περιχώρων, ἡ Μανουελίτα τὴν ἤκουσε κλαίουσαν εἰς τὴν κλίνην της. Νομίσασα δὲ ἢ μᾶλλον προσποιηθεῖσα ὅτι ἐπίστευεν ὅτι ἡ φίλη της ἔπασχε, τὴν ἠσπάσθη καὶ τὴν ἠρώτησε τί ἔχει. Τότε ἡ Κάρμεν συγκινηθεῖσα ἀπὸ τὰ χαϊδεύματα καὶ τοὺς τρυφεροὺς λόγους τῆς Μανουελίτης, τῇ ὡμολόγησε τὰ πάντα.

— Γάλλον! ἀνέκραξεν ἡ Μανουελίτα.

— Τὸν ἀγαπῶ!

— Καὶ τὸν Κύριλλον, τὸν ἀῤῥαβωνιστικόν σου;

— Ἀγαπῶ τὸν Λαμβέρτον!

— Καὶ τὸν ἀδελφόν σου, τὸν πατέρα σου;

— Ἀγαπῶ τὸν Λαμβέρτον.

Τί ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς τοιαύτην ἀπόκρισιν; ἡ Μανουελίτα ἦτο γυνὴ καὶ τὸ ἐνόει κάλλιστα. Μετὰ μίαν στιγμὴν συνοικειωθεῖσα μετὰ τῆς ἰδέας ταύτης, ἤκουε μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὰ ὄνειρα τῆς νέας

της φίλης. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἡ νέα κόρη δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν νὰ ἰδῇ τὸν ὡραῖον ζουάβον, ἂν καὶ τρόμος προληπτικὸς ἀνεχαίτιζε τὴν περιέργειάν της.

— Θὰ ὑπάγωμεν νὰ τὸν ἰδῶμεν αὔριον μαζῆ, τῇ εἶπεν ἡ Κάρμεν.

Τὴν ἐπαύριον, τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ Κάρμεν αἰσθανθεῖσα ζηλοτυπίαν, ὁποίαν μόνον τῶν ἡλιοκαῶν τόπων αἱ γυναῖκες αἰσθάνονται, εἶπεν εἰς τὴν φίλην της·

— Ἄκουσε, Μανουελίτα, πρέπει νὰ μὲ ὁρκισθῇς εἰς τοῦτον τὸν σταυρὸν ὅτι δὲν θὰ προσπαθήσῃς νὰ μὲ ἀφαιρέσῃς τὴν καρδίαν τοῦ Λαμβέρτου.

— Σὲ τὸ ὁρκίζομαι! εἶπεν ἡ Μανουελίτα, πολὺ ὀλιγώτερον ἀπορήσασα διὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην παράκλησιν, ἢ ὅσον θὰ ἐξεπλήττετο μία Εὐρωπαία.

— Ὁρκίσου ὅτι ἂν τυχὸν σὲ ἀγαπήσῃ θὰ μὲ τὸ εἰπῇς.

— Ἠξεύρεις καλῶς ὅτι ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν σου Ἐστεβάν, εἶπεν ἡ Μανουελίτα.

— Δὲν πειράζει, ὁρκίσου.

— Ἂς ἦναι, ὁρκίζομαι, ἀπεκρίθη ἡ Μανουελίτα ἀνυψώσασα τοὺς ὤμους.

Ἡ Κάρμεν ἴσως εἶχε σκοπὸν νὰ ἐπιβάλῃ καὶ νέους ὅρους εἰς τὴν φίλην της, ὅτε τὰς διέκοψεν ὁ πατὴρ τῆς Μανουελίτας· αὗται δὲ, μὴ ἐπιθυμοῦσαι νὰ μείνωσιν εἰς τὴν οἰκίαν περισσότερον, ἔσπευσαν νὰ ἀναχωρήσωσιν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ ΤΟΥ 1821 ΕΤΟΥΣ.

Ὁ Κ. Σπυρίδων Ζαμπέλιος, πλὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ συγγραφῶν, αἵτινες μένουσιν ἔτι ἀνέκδοτοι, καὶ τῶν πολυτίμων ἱστορικῶν εἰδήσεων ὅσας ἐπορίσθη περιερχόμενος τὴν Ἑσπερίαν καὶ ἀνασκαλεύων ἐπιμελῶς ἅμα δὲ καὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως δημοσίους τε καὶ ἰδιωτικὰς βιβλιοθήκας, ἔχει καὶ ἄλλον ἱστορικὸν πλοῦτον μεγίστης ἀξίας· χειρογράφους λέγομεν ἐξιστορήσεις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἔτους. Συγγραφεῖς δὲ τῶν ἐξιστορήσεων τούτων ὑπῆρξαν μάρτυρες αὐτόπται Ἕλληνές τε καὶ φιλέλληνες, τῶν ὁποίων ἡ περὶ πραγμάτων καὶ προσώπων γνώμη εἶναι τὰ μάλιστα περίεργος, καθόσον ἐνίοτε διὰ τῶν διδομένων τεκμηρίων ἀνατρέπονται παραδεδεγμέναι καὶ τεθεμελιωμέναι ἤδη δόξαι.

Καὶ πότε μὲν θέλει κατορθώσει ὁ Κ. Ζαμπέλιος νὰ ἐκδώσῃ ταῦτα, ἀγνοοῦμεν· διότι ἀνάγκη καὶ νὰ ἀναγνωσθῶσι μετ' ἐπιστασίας καὶ νὰ σχολιασθῶσιν ἴσως· καὶ διότι πρὸς τούτοις ἀνάγκη καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἡμεῖς ἐσπεύσαμεν νὰ παρέξωμεν αὐτῷ τὰς εὐκολίας, ὅσας δύναται νὰ προσφέρῃ ἡ *Πανδώρα* εἰς τὰ ἐθνωφελῆ ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πολιτικοὶ κλύδωνες, καί τοι ἐνίοτε παρασκευάζοντες γαλήνην καρποφόρον καὶ διαρκῆ, συνήθως ὅμως μαραίνουσιν ἢ καὶ καιρίως τραυματίζουσι τὴν φιλολογίαν, τὰ χειρόγραφα μένουσιν ἄχρις ὥρας ἀνεξερεύνητα. Ἓν μικρὸν μόνον καὶ μικρᾶς ἀξίας, διότι δὲν περιέχει κρίσεις ἀλλ' ἁπλῶς μόνον εἰδήσεις, καὶ ταύτας οὐχὶ πάντη ἀγνώστους, ἐπέτρεψε νὰ ἐκδώσωμεν εἰς φῶς· γίνεται δὲ ἐν αὐτῷ λόγος περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συμβάντων κατὰ τοὺς πρώτους πέντε μῆνας τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ γράφων, ἄνθρωπος ἀμαθὴς, ὡς φαίνεται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐλλείψεως πάσης ὀρθογραφίας, βεβαιοῖ ὅτι ὑπῆρξεν αὐτόπτης. Ἐκ τοῦ ὕφους δὲ εἰκάζομεν ὅτι θὰ ἦτο Ἑπτανήσιος· διότι λέγει *πρίντζιπα* καὶ *προκλαμαζιόνες* καὶ *πόπολον* καὶ *κουβέρνο κριμηνάλε* καὶ *σταμπιλίτοι* καὶ ἄλλας τοιαύτας λέξεις, ἀγνώστους εἰς τὸν ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνικὸν λαόν.

Εἴπομεν ὅτι τὸ χειρόγραφον τοῦτο δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐχόντων πολλὴν τὴν ἀξίαν· ἀλλ' εἰς τὸν ἱστοριογράφον ἀναγκαῖαι καὶ αὐταὶ αἱ ἱστορικαὶ παρουσίαι. Καθὼς τοῦ ἀρχαιολόγου τὴν ἀμηχανίαν, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντος τεθραυσμένον μάρμαρον, θεραπεύει ἐνίοτε καὶ μικροῦ τεμαχίου ἀνεύρεσις, οὕτω καὶ τοῦ ἱστορικοῦ τὴν γραφίδα χειραγωγοῦσι πολλάκις καὶ εὐτελεῖς σημειώσεις· ἄλλως τε τὸ ἀνὰ χεῖρας χειρόγραφον ἔχει τὸ προτέρημα τῆς καθ' ἡμέραν ἐξιστορήσεως τῶν συμβάντων. Τοιαῦτα ἡμερολόγια διαλευκαίνουσιν ἐνίοτε ἀσαφῆ μέρη ἢ καὶ συμπληροῦσιν ἐλλείψεις τῆς ἱστορίας, ὡς ἐγένετο διὰ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Ν. Βαρβάρου, περὶ οὗ διεξοδικώτερον ἔγραψεν ἡ *Πανδώρα*, εἰς τὴν τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον, κατὰ τὴν τύπωσιν τοῦ ὁποίου ἐτηρήθη ἡ γραφὴ τοῦ πρωτοτύπου·

1821 *Μαρτίου* 8 *ἤρχησεν ἡ ταραχὴ εἰς Κωνσταντινούπολιν σημειώσεις ὅσα ἠκολούθησαν, καὶ ὅσους ἐφώνευσαν ἕως Αὐγούστ: Α': εὑρισκόμουν αὐτοῦ.*

Τὸν φλεβάριον μῆνα εἰς τὰς 28: εὔθασεν εἴδησις ἀπὸ Ἰμπραΐλα τέσσεραις ὥραις μακρὰν ἀπὸ Γαλάτζι, γράφοντας, ὅτι αὐτοῦ εἰς Γαλάτζη οἱ Γραικοὶ ἀποστάτησαν κατὰ Τουρκῶν καὶ ἐθανάτωσαν ἀρκετούς. Ἡ Πόρτα ἔκραξεν εὐθὺς τοὺς Καπὺ Κεχαγιάδες τοῦ Αὐθέντου, δηλαδὴ τοῦ Πρίντζιπα τῆς Μολδαβίας, ὁ Μεγαλήτερος ἀπὸ αὐτοὺς ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Πρίντζιπε τῆς Μολδαβίας ὀνομαζόμενος Νικόλαος, ἐπαρ-

ρησιάσθηκαν εἰς τὸν Ρεΐζ: Ἐφέντη εἰς τὸν Μινίστρον τῶν Ἐξωτέρικῶν ὑποθέσεων, ἐρωτᾶ αὐτοὺς δὲν σᾶς γράφει ὁ Αὐθέντης σας περὶ τοῦ Γαλατζίου, δὲν ἠξεύρωμεν οὔτε μᾶς γράφει, ἡμεῖς ἔχομεν εἴδησιν ὅτι εἰς Γαλάτζι οἱ Γκιαούριδες ἐφώνευσαν τοὺς εὑρισκομένους τούρκους ἀπεκρίθη ὁ Νικόλαος ὅτι αὐτοῦ δὲν ἀπολύπουν οἱ μαχαις ἀναμεταξύ τους καθ' ὅτι ἀκολουθοῦν ἐξαιτίας τῶν γυναικῶν.

Τὸ Γαλάτζι εἶναι σκάλα τῆς Μολδαβίας, οἱ Τούρκοι δὲν εἶναι σταμπιλίτοι μόνον ταξιδεύουν τὰ καράβιά τους καὶ φορτώνουν σιτάρια.— Ἀπόκρησις τὸν Καπικεχάγιον, καὶ ἀνεχάρησαν εἰς τοὺς οἴκούς των, εὐποιεῖ κατοικούσαν εἰς τὸν βοσφορον, φθάνει εἰς τὴν πρώτην Μαρτίου φθάνει Κουργιέρης τοῦ Πρίντζιπα εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς. λέγει ἀμέσως νὰ ἀναχωρήσεται ἀπὸ τὴν Καπιτάλε, καθ' ὅτι εὔθασεν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψιλάντης καὶ ἔχομεν πόλεμον κατὰ τοὺς Τούρκους ἐνοούμενος καὶ ἡ Ρουσσία αὐτὴ ἀμέσως ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖα διὰ τὴν Ὀδέσσαν, καὶ ἄφησαν τοὺς οἴκους των δίχως νὰ πάρουν μαζύτους τὰ πολύτιμα πράγματά τους· οἱ δὲ Τούρκοι τοὺς ἐνόμιζαν, ὅτι εὑρικονται εἰς τοὺς οἴκους τους.

Εἰς τὰς B'': μαρτίου ἔστειλεν ἡ Πόρτα εἰς τοὺς οἴκους τους νὰ τοὺς πιάσῃ ὅταν ἔμαθον καὶ εἰς Γιάσι τὴν ἀποστασίαν, καὶ κατέβασμα τοῦ Ὑψιλάντε, ἄρχησαν νὰ τοὺς ἐγυρεύουν εἰς ταῖς Καμπάνιαις, ἕως ἐβεβαιώθησαν ὅτι ἔφυγαν διὰ τὴν Ρουσσίαν. Εἰς τὰς: 8: μαρτίου ἐβούλωσαν τοὺς οἴκους τους, δήλαδὴ τὰ κομφισκάρισαν εὐθὺς, οἱ Τούρκοι φόβος μεγας, ὅτι πολεμον ἔχουν, ἡ Ρωσσια (*) φωνάζει τὸν Μινίστρον Στρογονὸφ, λέγοντας πῶς ἐπάτησεν, ἡ Ρωσσία τοὺς τόπους μας, ἀπεκρίθη ὅτι εἴδησιν δὲν ἔχει οὔτε Πολεμον, πῶς ἀφησεν τὸν Ὑψιλάντη, αὐτὸς εἶναι Ἀποστάτης, καὶ ὄχι ἡ Ρουσία τὸν ἔστειλεν, ἀλλ' οὔτε ἀναγκη ἔχει ἡ Ρουσσία ἀπὸ τοιούτα ἅρματα, καθ' ὅτι ἔχομεν ἕνα μιλιούνη Μπαγιονέταις διὰ νὰ πολεμήσωμεν κάθε ἐχθρὸν, φιλονικῶντας περὶ τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἔτζι ἀναχώρησεν εἰς τὸ Παλάτι του, καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐκαλέσθη τὸ ἴδιον, ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· ὁ δὲ Σουλτάνος εὐθὺς ἔδωσεν προκλαματζιόνε εἰς τὸ Ποπολον λέγοντας. Μουσουλμάνοι κατὰ τὸν ἀπριλλιον μῆνα ὁποῦ οἱ Γκιαούριδες ἔχουν Πασχαν, ἐσυνομίλησαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν νὰ δώσουν φωτιὰν εἰς τὰν Ἀσίαν ἄντικρι εἰς τὸ Βιζάντιον ὀνομαζόμενον χρυσόπολη στοχαζόμενοι ὅτι ἔχομεν νὰ περάσωμεν αὐτοῦ διὰ νὰ σβύσωμεν τὴν Πυρκαϊὰν, καὶ ἀμέσως νὰ βάλλουν καὶ εἰς τὸ Βιζάντιον, καὶ ἔπειτα νὰ βάλουν σπαθὶ διὰ νὰ μᾶς πάρουν τὸν θρόνον· λοιπὸν ἀφορεσμένος κακὰ τυραμένος εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ ἔχει νὰ παρέβῃ τὴν προσταγὴν μου ἀμέσως, μικροὶ, μεγάλοι, γέροντες καὶ νέοι νὰ ἁρματωθεῖται, καὶ προσεχεται, νύκτα καὶ ἡμέρα, εὐθυς ἀλαλαγμὸς μέγας τρέχοντας οἱ Τούρκοι νὰ ἀγοράζουν ἅρματα ἀπὸ τὸ Παζάρη, ἄρχησαν λοιπὸν ἡμέρα καὶ νύκτα, νὰ ρίχνουν πιστολίαις τόσον καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὸν σουλτάνον εἰς τῶν γραικῶν τὰ ὀσπήτια, τρόμος καὶ φόβος, ἐγκαστρωμέναις ἀποβάλθησαν, Γραίες καὶ Νέαις ἐτρελάθησαν τὴν ἐξαφνικὴν Πατάλιαν εἰς τὰ σπήτια καὶ πολεμοῦν μὲ τὸν ἀέραν, ὁποῦ πλέον ἔφθασαν τοῦρκος νὰ ξοδεύῃ δύω καὶ τρία γρόσια καὶ ἄρχησαν νὰ φωνάζουν, ὅτι ἐφτοχίναμαι ρίχνοντας Πιστόλαις, ἐβιάσθη τὸ κουβέρνον νὰ τοὺς δίδῃ παρούτια καὶ βόλια, ἐτότε ἄρχησαν οἱ Τούρκοι μέσα εἰς τὸν δρομον νὰ γδύνουν τοὺς Γραικοὺς ἁρπάζοντας τὰ γρόσιά τους, ἔβαλαν χέρη καὶ εἰς τὰ ἐργαστήριά τους φόβος οἱ χριστιανοὶ ἄρχησαν νά σφαλοῦν τὰ μαγάζιά τους, ἡ δὲ προσταγὴ τοῦ κουβέρνου Κριμινάλε, ὅποιος δὲν ἀνοίγει τὸ ἐργαστήρι του, τῇ δὲ παρασκευὴ ἕνδεκα μαρτίου, συνέλευσις τὸ Μινιστέριον νὰ γίνῃ ἀπόφασις τοῦ σουλτάνου δηλαδὴ νὰ δώσῃ ὁ Μουφτὴς φετφὰ ἔνγραφον κατὰ τῆς θρησκείας τους, ὅτι νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν ραγιὰν, ὁ δὲ σεϊσλάμης, ὁ λεγόμενος Μουφτὴς, καὶ κιεχαγάμπεις δὲν ἔδωσαν τὴν γνώμην τους, καὶ ἐθύμωσεν ὁ σουλτάνος καὶ ἀμέσως τοὺς ἐξόρισεν, τὸν Μουφτὴν τουριζαντὲ, καὶ τὸν Κιεχαγλάμπεϊν. εἰς τὰς: 18: τοῦ ἰδίου μηνὸς ἀποκεφαλισεν τοὺς κάτωθεν.

1''. τὸν Μποστένικον Νικόλαον σκαναβήν.

1'. τὸν Γαμβρόν του Μιχαὴλ χάτμανον, ὅςτις ἐχρημάτησε Δραγουμάνος τοῦ στόλου εἰς τοὺς 1815.

1'' τὸν Μέγαν Λογοθέτην τῆς μεγάλης Εκκλησίας θεοδοράκη Νερουλὸν γυναικάδελφον τοῦ σκαναβῆ, ὅςτις καὶ αὐτὸς ἐχρημάτισεν δραγουμάνος τοῦ στόλου εἰς τοὺς: 1807

1''. τὸν υἱὸν τοῦ φωτινοῦ Ἀλέκον, ὅςτις εἶχεν φθάσει ἀπὸ Ἰάσῃ διὰ νὰ προχωρέσῃ εἰς τὸν καλιμάχην Πρίντζιπα σκαρλάτον· τὴν ὥραν ὁποῦ τὸν ἐπήγαιναν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ἐξεφώνηζεν, Γραικοὶ πάρτε παράδειγμα ἀπὸ ἐμένα τὸν ἀθῶον.

1''. τὸν Πραγματευτὴν Δημητράκην τζελίκην, καὶ ἔγραψεν ἡ σετένζα, ὅτι αὐτὸς ἤτουν νὰν γίνῃ Καπετὰν Πασᾶς.

1'' τὸν Κοργιέρην τοῦ Πρίντζιπα Μιχαὴλ σούτζου.

4''. Χριστιανοὺς ἀγνωρίστους.

10''.

ἄρχησεν καὶ τὸ Πόπολον οἱ Τούρκοι νὰ σκοτώνουν εἰς τοὺς δρόμους διὰ ὑπεργούστον, ἄρχησαν οἱ γραικοὶ νὰ φυλάγωνται, καθως καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι, καὶ οἱ Δραγουμανέοι τῶν Μινίστρων, νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ πᾶν εἰς τὴν Πόρταν. Ἐξορίζουν τὸν δραγουμάνον

(*) Κατὰ λάθος ἀντὶ, ἡ Τουρκία. Σ. Π.

Καλιμάχην εἰς τὴν Ἀσίαν. Καραούλη εἰς ὅλην τὴν φαμηλιαν τοῦ Πρίντζιπα Καλιμαχη. Ἐν ᾧ τὸν ἔκαμαν Πρίντζιπα τῆς Βλαχίας, καὶ ἐπρόσμενεν νὰ τελειώσῃ τὸ Κονγρέσον, ἀναμεταξὺ Ρουσσίας, καθότι ἤτον καὶ αὐτὸς διωρισμενος ἀπὸ τὸν σουλτάνον, πάλιν Προσταγὴν τοῦ σουλτάνου νὰ πατοῦν τὰ ὀσπήτια συνάζουν τὰ ἅρματα βία μεγάλη. τὸ Ποπολον δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ ἔργον του νύκτα καὶ ἡμέρα πιστόλες ἐπαραπονέθηκαν οἱ σουλτάνες, δηλαδὴ ἡ γυναίκαις του ὅτι τρομάζουν τὴν Νύκτα ἀπο βροντὰς καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ κοιμηθοῦν· ὁ δὲ σουλτάνος ἐξορίζει τὸν Βεζύρη ὀνομαζόμενον Μουσὰ Πασά, φέρνουν τὸν σαχὴν Πασὰν βλέποντας αὐτὸς νύκτα καὶ ἡμέρα τὴν ἀταξίαν τοῦ Πόπολου λέγει τοῦ σουλτάνου, αὐτὸ δὲν εἶναι καλὸν εἰς τὴν Καπητάλε, καὶ ἀμέσως προστάζει ὅτι εὐθὺς νὰ ξαρματωθοῦν καὶ ὅποιον πιάσουν μὲ ἅρματα κρέμασμα, εἰς τρεῖς ἡμέρας ὅλοι ἀξαρμάτωτοι ἡσυχιὰ μεγάλη. Προσταγή· οἱ Γραικοὶ νὰ καθίσουν εἰς τὰ μαγαζία τους. τὴν τετάρτην ἡμέραν ἐξορίζει τὸν Βεζύρην αὐτόν· φέρνει τὸν αἱμοβόρον Μουσὰ Πασά, ἁρματώνουνται οἱ Τούρκοι, ἄρχησαν τὰ πρῶτα καὶ χειρότερα· ἀφορεσμὸς τοῦ σουλτάνου πρὸς τοὺς Τούρκους, ὅτι ὅποιος τούρκος, ἔχει φίλον Γραικὸν εἴτε πραγματευτὴν καὶ ὅτι ἄλλος νὰ μὴν ἤθελεν τὸν διαυθεντεύση μόνον οὔτε καλιμέρα· ἄλλην Προσταγὴν πάλιν νὰ καταγράψουν ὅλους τοὺς Γραικοὺς πόσαις φαμήλιαις πόσοι Νέοι καὶ τὶ ἐπιστήμης, καὶ νὰ δώσῃ ἕνας τοῦ ἄλλου ἐγκύησιν διὰ τὸ ὑποκείμενόν του καὶ Προσταγὴν τὸν Μέγαν Δραγουμάνον Πεϊζανδὲ Κωστάκη Μουρούζη νὰ τὸν κάμῃ μίαν καταγραφὴν ἐκτεταμένην, πόσοι πραγματευταὶ κατὰ ὄνομα, καὶ ποίας ἡ Πατρὶς καὶ ποῦ Νεγοτζιάρουν, πόσοι ἄρχοντες τῶν φαναριωτῶν, καὶ πόσοι ἀρχιερεῖς καὶ ἐπισκοποι καὶ πόσοι ἔχουν κατάστασιν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς καὶ ποίοι ἀπὸ αὐτοὺς ἐτάξιδευσαν τὴν Εὐρώπην καὶ ὅσοι εἶχαν συναναστροφαῖς μὲ τοὺς Εὐρωπαίους καὶ τί Προκομένοι εὑρίσκονται ἀπὸ Γραικοὺς εἰς τὴν Καπηταλε καὶ ἔτζι ἡ Προσταγή του ἐτελείωσεν καὶ τοῦ τὸ ἐπάϊσαν, ἔχοντάς το ἐμπρός του καθημερινῶς ἄρχησεν εἰς εὐχαρίστησιν τὸν μεγαν δραγουμάνον. ἀπριλίου: 5: τὴν εὐδομάδα τὴν μεγάλην ὁποῦ θὰ κάμωμεν Πάσχα τὸν ἀποκεφαλίζει.

1''. τὸν μέγαν Δραγουμάνον Μπεϊζανδε Κωστάκη Μουρούζη.

1''. τὸν τζιρὰ ἀντωνάκη Πραγματευτὴν ὁποῦ εἶχεν νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ κουβέρνον: 200: χλ: γρ:

1''. τὸν υἱὸν τοῦ Στεφανάκη καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ τζίρκα: 150: χιλ.

1''. τὸν Παπαριγόπουλον Πραγματευτὴν ἐν καταστάσει ὑπὲρ τοῦ Μιλιουνίου

1''. τὸν Πάνον Παναγιωτάκη ἄνθρωπον τοῦ Σούτζου.

1''. τὸν τζορπανογλου ἀπὸ σκούταριν, καὶ αὐτὸς μεγάλην Κατάστασιν, διὰ νὰ τὸν πάρουν τὰ ὑποστατικά του.

4: ἰδριότες

6: μπακάλιδες.

4: σουσλιζιδες, λεγόμενοι, ὁποῦ φέρνουν τὰ νερὰ ἀπὸ μακρὺ μέρος· ἀρχιτέκτονοι ἐπὶ λόγου ὅτι ἤθελαν νὰ φαρμακησουν τὰ νερά.

1''. τὸν Πρίντζιπα Μιχαὴλ χαντζερλὴν ὅστις ἐχρημάτισεν Μέγα Δραγουμάνος τοῦ στόλου εἰς τοὺς 1808:

1': τὸν Ἄγαν ἀλέξανδρον ράλην ὅςτις ἐχρημάτισεν σαρτζεταφὲρ εἰς τὸ Παρίσι εἰς τοὺς: 1800

1'. τὸν Μπαχάρνικον Θεωδωράκην ἀπὸ Θεραπιά.

1''. τὸν Μπαχάρνικον δερακτζίμπασι ἀπὸ ἀρσανάν.

4''. Πτωχοὺς

28.

Προσταγὴν εἰς τὸ Ποπολον τοὺς Τούρκους νὰ μὴν θανατώνουν αὐτοὶ καὶ αὐτὸς θέλει ἀπὸ ὀλίγους τοὺς θυσιάσει, καθημερινῶς, ὁ σουλτάνος ἀνοιγεν τὸν κατάλογον, καὶ ἐδιάλεγεν ἀπὸ μέσα προστάζοντας νὰ τοὺς θανατώσουν.

Εἰς τὰς: 10: ἀπριλλίου τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα μηνοῦν τὸν Πατριάρχην νὰ παῤῥησιασθῇ εἰς τὴν Πόρτα φθάνοντας συνάζονται τὸ Μινιστέριον τῶν Τουρκῶν ἐξετάζοντάς τον, ὅτι ἐσὺ πῶς δὲν μᾶς ἔδωσες εἴδησιν διὰ τὴν ἑταιρίαν αὐτὴν, ἀπεκρίθη ὅτι εἴδησιν δὲν εἶχα περὶ τοῦ πράγματος αὐτουνοῦ, ἐσὺ πρέπει νὰ εἶχες εἴδησιν, ἀποκρίθη, ὅτι τὸν σκοπόν σας ἐγνώρισα ὅτι ἔχεται διὰ νὰ μὲ θανατώσεται ἀποφασίσεται καὶ μὴν μὲ τυρανεῖται, καθ' ὅτι εἶμαι τῆς ἡλικίας: 77: χρονῶν, καὶ ἕως σήμερον δὲν ἐγνώρισα καμμίαν ἡμέραν τῆς Ζωῆς μου τὴν χαράν. αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόκρησις. ἀμέσως τὸν ἔδεσαν τὰ χέρια ὄπισθεν, καὶ φορένοντάς τον καὶ ἕνα φορεμα ἀποπάνωθέν του διὰ νὰ μὴν φαίνουνται πῶς εἶναι τά χέριά του δεμενα, καὶ ἔζτι τὸν ἤφεραν περιπατῶντας μισὶν ὥραν ἐμπρὸς εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ ἀμέσως τὸν πέρασαν τὴν θηλιὰν εἰς τὸν λαιμὸν, οἱ δὲ Τούρκοι, ἦτον περισσότεροι ἀπὸ τέσσαραις χιλιάδες. νὰ μὴν τύχῃ οἱ Γραικοὶ καὶ τὸν πάρουν. ἐκείνη ἡ ἡμέρα ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος ποῖος νὰ Πρωτοκριφθῇ μόνον οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐπερίπεζαν αὐτὸν μετὰ τρεῖς ὥραις ἀπέρασεν ὁ σουλτάνος, ινκόνητος νὰ ἰδῇ αὐτὸν ἴδιον ἐκρέμασαν, καὶ ἔλαβεν μεγάλην εὐχαρίστησιν τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸ πάσχα.

ἀπριλλίου: 10:

1''. τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον.

1''. τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἐφέσου.

1''. τὸν ἀρχιεπίσκοπον Νικομηδείας.

1''. τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐχιαλου.

4″. Καλλογιερους
B″. πτωχοὺς
4″. ἐρχομένων ἀπὸ ἀνδριανούπολιν

15

Τὴν τρίτην ἡμέραν οἱ Ἑβραῖοι ἔδωσαν τὸν τζελάτι γρ: 800: καὶ τοὺς ἔδωσεν τὸ σῶμα αὐτὸς διὰ κατεσχύνη, οἱ ὁποῖοι Ἑβραῖοι τὸν ἐτραβούσαν ἀπὸ τὸν λαιμὸν μέσα εἰς τοὺς δρόμους φωνάζοντες, ἀς κατέβῃ ὁ Χριστός σου νὰ σὲ ἀναστήσῃ περιπέζοντας, ἔπειτα τὸν ἔριξαν εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν συνήθειαν, δενοντας Πέτραις διὰ νὰ βουλήσῃ, ὁποῖος ἔπλεεν εἰς ὄψιν τῆς θαλάσσης τέσσερες ἡμέραις. Ἕνα Καράβη Ἰωνικον ἐστέκετο εἰς τὸ Γαλατὰ, καὶ ἐπρόσεχε διὰ τὸ σῶματου, καθ' ὅτι δὲν ἤτον μον αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ ἄλλα σώματα πλυθὺς, καὶ ἔτζι ἐγνώρισεν τὸ σῶμα τοῦ Πατριάρχου, ἐροβοῦντο καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους νὰ μὴν τὸν ἰδοῦν καὶ πρὸς τὸ ἐσπέρας τὸν ἔβαλλεν εἰς τὸ Καράβη, καθημενος τζίρκα ἡμέραις δεκα ἕως νὰ τὸν κάμῃ καιρὸς διὰ νὰ φύγῃ διὰ Ὀδέσσαν, ἔπειτα ἔφθασεν εἰς Ὀδέσσαν, καὶ ἔστειλεν εἴδησιν ὁ Γουβερνατόρος εἰς τὸν Αὐτυκράτορα τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἦλθεν ὄρδινον νὰ τὸν ἐνταφιάσουν μὲ παράταξιν μάλιστα τὸν ἔστειλεν καὶ τρία Ὄρδινα, τὰ δὲ καράβια ὁποῦ εὑρίσκοντο εἰς Ὀδέσσαν ἔριξαν πλῆθος κανόνια. μετὰ μερικαῖς ἡμέραις εὔθασεν εἴδησις εἰς τὴν πόλιν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Πατριάρχου τὸ ἐπῆγαν εἰς Ὀδέσσαν, καὶ ἡ Ῥωσσία τοῦ ἔκαμεν αὐτὴν τὴν Παράταξιν, ὁ δὲ σουλτάνος ἐθύμωσεν καὶ ἐπρόσταξεν νὰ θανατώσουν τὸν τζελάτη, διατὶ νὰ μὴν δέσῃ μεγάλαις Πέτραις διὰ νὰ βουλήσῃ εἰς τὸν Πάτον τῆς θαλάσσης εἰς τὰς :17: τοῦ ἰδίου μηνος.

4″. τὸν Αρχιεπισκοπον Κλαυδιου Πολεως εἰς τὸ μέγα ρεύμα.
4″. τὸν Πάνον Μαυροκορδάτον
4″. τὸν σπαθάρην δημητράκην Χαντζερλὴν
4″. τὸν Πάνον Χαντζαρλὴν Νικολαον ἀδελφὸν τοῦ Πρίντζιπα ἔφυγεν εἰς Ῥωσσίαν καὶ εγλύτωσεν μόνον ἀπὸ τὴν φαμηλίαν αὐτος, ἡλικίας αὐτὸς ὁποῦ ἐκρεμασαν, χρονῶν εὐδομήκοντα.
4″. τὸν μεγαν λογοθέτην στεφανάκη Μαυρογιαννην.
4″. τὸν φριδερικον σπετζιάρην ὑπήκοος Αὐστριακὸς μὲ τὸ νὰ εὑρέθη μία γραφὴ ῥεκουμαντατζιόνα πρὸς τοῦ φωτινοῦ τὸ υἱον ἐστελνεν ὁ Πατήρ του
4″. πτωχοὺς Χριστιανοὺς
B″. Μπακάλιδες
6″. Ῥουμελιώται
8″ καλογερους

22

Αὐτοὺς τοὺς ευγενεῖς ὅλους καὶ ἀρχιεπισκόπους εὑρίσκοντον εἰς φυλακὴν καὶ τοὺς ἐτιμώρησεν δηλαδὴ μεγάλης παιδείας διὰ νὰ μαρτυρήσουν ἄν ἠξευραν τὴν Ἑταιρίαν αὐτὴν, εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἐρχουντον ἕνα Καράβη μὲ νιδριότες καὶ ψαριανοὺς διὰ τὴν φλότα τὴν Τουρκικὴ διὰ ματροζοι τὸ ὁποιον καθε χρόνον ἐπρεπεν ἀπὸ τὰ τρία Νησιά. ἕως: 1500 νὰ ἔρχουνται νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὴν φλόταν Ματροζοι φθάνοντας ἔμπροσθεν εἰς τὴν Τρωάδα τοὺς ἀντάμωσαν δύω καράβια Εὐρωπαϊκὰ καὶ τοὺς ἐρωτοῦν ποῦ πηγαίνεται, τὸν Πατριάρχην σας τὸν ἐκρέμασαν καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπίστρεψαν εἰς τὰ Νησιά τους απο αὐτὰ τὰ Νησια δὲν ἤθελον μὲ κανέναν τροπον νὰ συμφωνίσουν μὲ τὴν Ἑταιριαν τῆς βλαχομπογδανίας· καθὼς καὶ ὁ Μωρεας τὴν ἰδίαν γνώμην. Ἔστειλεν πασὰν ὁ σουλτάνος εἰς τὸν Μωρέαν νὰ συνάξῃ τ' ἅρματα. Εὐθὺς εἰς τὴν Πάτρα τὰ ἔδωσαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ, ὁ Πασᾶς εὐθὺς ἔβαλλεν σπαθὶ καὶ ἔστειλεν ἕνα καραβῃ φορτωμένο κεφάλια εἰς τὸν σουλτάνον, βλέποντας καὶ ὁ ἐπίλοιπος Μωρεας, καὶ τὰ Νησιὰ τὸν σκοπον τους ἀπεστάτησαν. Εὐθὺς ὁποῦ τὸ ἔμαθεν ὁ σουλτάνος, ἐπρόσταξεν ἡ ἁρμάδα νὰ εὔγῃ· καὶ ὁποῦ ἤθελεν σταθῇ εὐθὺς σπαθὶ, καθὼς καὶ τὸ φερμανη του, ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι νὰ σκλαβώσουν νὰ ἁρπάξουν· ἡ δὲ εἰς τὸν Μωρέαν μόνον παιδιὰ ἑπτὰ χρονῶν διὰ σκλαβάκια, ἡ δὲ τοὺς ἐπιλοίπους σπαθὶ ἔγραφεν τὸ χάτι. Ἐπρόσταξεν πάλιν καταγραφὴ νὰ γέννῃ μέσα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, πόσοι Γραικοι Νεοι καὶ Γέροντες εὑρίσκονται, τὸν ἐρχεται εἴδησις ὅτι τὸν ἔκαψαν ἕνα Ντελίνη εἰς τὴν Σάμον ἔγινεν ὄφις κατὰ τοὺς Χριστιανοὺς ἄλλαξεν τὸν Καπεταν Πασὰ λεγόμενον Ἀπτοὺλ Πασᾶ, διατὶ δὲν ἐπῆγὲν μὲ τὴν φλόταν μαζύ.

Ἀπριλλίου: 19: Προστάζει νὰ κρεμάσουν.

4″. Παπάδες ἀρχιμανδρίται.
1″. τὸν γραμματικὸν τοῦ Γεώργη Χριστοδούλου Καλαμενιον.
1″. τὸν ἀνεψιόν του Νικολαον ὑπήκοος Ἀγγλικός.
6″. πτωχοὺς Χριστιανούς.
9′. σουσλτζιδες αὐτοὶ ὁποῦ παραστέκονται εἰς ταῖς βρύσαις τῆς Πολεως.
4″. κοργιάριδες τῆς Μσλδοβλαχιας.

25

κομπλότο οἱ Τούρκοι κατὰ τοὺς Χριστιανοὺς μέσα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτι νὰ βάλλουν σπαθὶ ἕνα ἐσπέρας τὸ μανθανουν οἱ Χριστιανοι φόβος μέγας. πάλιν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους πλεον εἶπαν ἄν κάμωμαι αὐτὸ τὰ καράβια τὰ Εὐρωπεῖκα εὑρισκονται εἰς Γαλατὰ τζίρκα: 600: ὕστερον αὐτὰ ἠμποροῦν μὲ τὰ κανονια νὰ μᾶς κτυπήσουν, καὶ ἔτζι ἐμεταβλήθη πάλιν ὁ σκοπός τους ἄλλον δὲν ἐκαμαν εἰμὴ εἰς τὸν δρομον νὰ σκοτώνουν νὰ ἁρπαζουν ἀπὸ μαγαζιὰ τῶν Γραικῶν. εἰς ἕναν Τούρκον ὁποῦ ἀποθανεν τοῦ ἤβραν: 300: πήχ: τζοχιες ἁρπαγὴν ὁποῦ ἔκαμεν.

εἰς τὰς: 23:

4″. τὸν χαντζὶ Βασιλὴ Πραγματευτην ἀπὸ τὰ τάουλα.
4″. τὸν Στρατὴν Πετροκοκκυνον
4″. τὸν χαντζι Γιάννην φερμελετζὶν
4″. τὸν Ἀλεξανδρον φερμελετζίν.
4″. τὸν Νικόλαον φερμελετζὶν
4″. τὸν χαντζὶ σταμάτην φερμελετζὶν
4″. τὸν Μπουγουρτζίμπασι τοῦ ἀρσενὰ
8″. πτωχοὺς ἀγνωρίστους
6″. μπακάλιδες
6″. καικτζίδες τοῦ Καπικλεχαγιά
6″. καλογιέρους
7″. πτωχοὺς
4″. τόν δουλον τοῦ Μανιατμπεϊ

41

εἰς τὰς: 24.

4″. τὸν ἀρχιτέκτωνα τοῦ Αρσενὰ λεγομενον κομιανὸν τὸν ἐχρεωστοῦσεν ὁ Αρσενάς: 150: χιλ. γρ.
4″. τὸν δευτερον ἀρχιτέκτωνα τοῦ ἀρσενὰ
8″. Νυδριότες ἐδούλευαν εἰς τὸν ἀρσενὰν
6″. πτωχοὺς ἀγνωρίστους
4″. καλογιέρους
6″. βουτουράδες·

26″.

εἰς τὰς: 26:

τὴν νύκταν εἰς τὸ Σταυροδρόμειον εἰς ἕνα σπῆτη ἤκουσαν ἕνας τους φωνεὺς καὶ τρέχει εἰς τὸν ἀρσανὰν καὶ λέγει τοῦ Πασά, ὅτι οἱ γκιαουράδες, ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμη ἀπεστάτησαν καὶ ἐπῆραν ταῖς Μπαταρίαις εἰς τὸν τοπχανὰν. ἄλλος τοῦρκος ἐτρεξεν εἰς τὸν τοπχανὰν λεγοντας οἱ Γκιαούριδες ἀπὸ Σταυροδρόμη ἐπατρονάρισαν τὸν ἀρσενὰν ἀρχησὰν νὰ κτυποῦν εἰς τὰ ὀσπήτια τῶν ἰδίων Τουρκῶν νὰ δυνουν ἴδισι νὰ συκοθοῦν θρυνος αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ τῶν Τουρκῶν στὰ ἅρματα οἱ Τούρκοι τρέχουν διὰ τὸ Σταυροδρόμη τοῦ Ἀρσενὰ ἐπίστευαν πῶς πῆραν ταῖς Μπαταριαις τοῦ τοπχανὰ οἱ Τούρκοι ἐπίστεβαν πῶς ἐπῆραν τὸν Ἀρσενάν. θόρυβος μεγας, τρέχει ὁ Τοπτζίμπασις τρέχει ὁ Πασᾶς, καὶ πλῆθος Τουρκῶν μὲ τὰ σπαθιὰ εἰς τὰ χέρια βλέπομεν ἀπὸ τὰ παράθυρα ἀπελπίσθημεν καὶ ἄρχησαν μὲ σκοπὸν νὰ βάλλουν φωτιὰ, οἱ δὲ τοπτζίμπασις καὶ Πασᾶς τοὺς ἐφώναζαν ἀκόμα μήν βαζεται φυλαχθῆται νὰ ἰδοῦμαι τὸ ὄντι ἔτζι εἶναι εἰς τὸν δρομον φιλονικείαις αὐτοὶ, ἔπειτα σὰν ἐβεβαιώθηκαν ἐπαυσεν τό μαθαν οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὸ Βιζάντιον θέλουν ἀπεράσουν καὶ αὐτοὶ καὶ ἔτρεξαν καὶ τοὺς εἶπαν ψεῦμα εἶναι καὶ ἔτζι βοήθεια τοῦ θεοῦ ἐγλυτώσαμεν, ἡ δὲ ἀπερνοῦσεν καὶ αὐτὴ μέγαν κακὸν καὶ εἰς τοὺς Γραικοὺς, καὶ εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, καθ' ὅτι ἐπροσπάθησαν νὰ εὕρουν αἰτίαν μόνον διὰ τὸ Σταυροδρόμη μὲ τὸ νὰ ἐφώναζεν ὅτι οἱ Ευρωπαῖοι ἔχουν ἀσπρα πολλὰ καὶ νὰ τὸ καύσωμεν.

Ἀπριλλίου: 27

1″. τὸν Βαρελτζίμπασι τοῦ Ἀρσενά.
8″. Ἀρχιτέκτωνας τειχοκτίσται.
12″. Ἀρχιτέκτωνες σουσλτζίδες.
1″. τὸν τουφεκτζίμπασι τοῦ Καρατζά
3″. σεῖσιδες τῶν Καπηκλεχαγιάδων
1″. Ἀρχιμανδρίτην.
4″. ἀπο θεραπιά.
7″. Πτωχούς.
6″. Σκλαβούνους.

43″.

Ἀπριλλίου: 30:

1″. τὸν Κασπαρὴν σαράφην.
1″. τὸν υἱόν του.
1″. τὸν Κύριλλον Πρώην Πατριάρχην εἰς τὴν Ἀνδριανούπολιν.
1″. τὸν Πρωτοσυγγελον.
12″. Παπάδες.
16″. Πρωτογέροντες.

32

Τὸ δὲ στράτευμα ὁποῦ ἑτοιμάσθη διὰ νὰ παῃ διὰ τὴν Βλαχομπογδανίαν, δὲν ἠθέλησεν διὰ νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν ἀπὸ τὸ Βιζάντιον εὐθὺς εἰς τὰ καράβια ἀλλὰ εἰς μικρὰ πλοῖα νὰ πᾶν ἕως λεγόμενον Φαναράκη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ἔμβουν εἰς τὰ μεγάλα, τὰ δὲ μικρὰ ὀνομάζονται καΐκια, καθ' ὅτι ἀπὸ δέκα περισσοτεροι δὲν χωροῦν. ἡ Πόρτα ἐκατάλαβεν τὸν σκοπόν τους ἠθέλησεν νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν ὅλο τὸ Μινιστέριον τὸ ἀπερνοῦμεν ἀπὸ τὸ σπαθί μας, καὶ ἄρχησαν νὰ κάμουν θρῆνος κατὰ τοὺς Γραικοὺς καὶ Εὐρωπαίους, ἡ Πόρτα ἐθεώρει αὐτὰ τὰ φερσίματά τους, ὁ δὲ Βαρὼν Στρογονόφ ἐκατοικοῦσεν εἰς τὸ Μπουγιουκτερέ. τὸν ἐμήνησεν ἡ Πόρτα νὰ κατέβῃ εἰς τὸ Σταυροδρόμη ἕως νὰ ἀπεράσουν τὰ στρατεύματα νὰ μὴν κάμουν κἀνένα Πάσον, καὶ ἔτζι ἐκατέβη, ἤρχησαν νὰ πηγαίνουν διὰ τὸ Φαναράκη μέσα εἰς τὸν βόσφορον ῥιχνοντας πιστολιαῖς εἰς τὰ ὀσπήτια ὁποῦ εὑρισκονταν καταγιαλα δὲν ἄφησαν γιαλιὰ εἰς κἀνένα ὀσπῆτι, κατεκρέμησαν τὰ σπήτια ἐσκότωσαν Χριστιανοὺς δύω Κορίτζια τρέχοντας νὰ σφαλήσουν τὰ παράθυρα τὰ ξύλινα ἔμειναν καὶ τὰ δύω σκοτομενα τρέχει καὶ ἡ Μητέρα νὰ ἰδῆ τὰ κορίτζιά της ἔμεινεν καὶ αὐτὴ θανατομένη. δύω καράβια Ιμπεριάλικα εὑρέθησαν οἱ Ματρόζοι καὶ ἐμάζωναν τὰ πανιά, ἔτρεξαν ἐπάνω τους καὶ ἐσκότωσαν

πέντε, καὶ ἀπὸ τόσον ὕψος τὸ ξάρτιον νὰ πέσουν κάτω καὶ εἰς ἕνα Ινγκλεζικον τρεῖς καὶ εἰς ἕνα Γκενοβέζικον τέσσερες, καὶ εἰς ἕνα Ἰωνικὸν τρεῖς, ὡσὰν τὰ πουλιὰ εἰς τὰ δένδρα τοὺς ἔριχναν κάτω, φθάνοντας εἰς τὸν Μπουγιουκτερὲν ἔτρεξαν εἰς τὰ ὀσπήτια ἀτιμῶντας Νέαις καὶ γυνέκιες, ἐμβῆκαν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ φονδόν ὁποῖος εἰς δούλευσιν τῆς Ρουσσίας τὸν πῆραν ἑπτάμισι χιλιάδες γρόσια ἐγκρέμησαν τὴν Ἐκκλησιαν ἔσκυσαν ἅρπαξαν τῆς Ἐκκλησίας τὰ σκέβη καὶ ἔτζι ἀναχώρησαν. μανθάνων ὁ Βαρὼν Στρογονὸφ τό πάσον πρὸς τὸν φοντὸν ῥαπορτάρει εἰς τὴν Πόρταν, τί εἶναι αὐτά. τὰ δικά μας στρατεύματα τοιούτα εἶναι.

Ματ̃ου: 6:

1″. τὸν Μπεῖζανδὲ Νικολακη Μουρούζη, Δραγουμάμανος τοῦ στολου.
8″. Νιδριώται εὑρίσκοντον Ματρόζοι εἰς τὸν Ἀρσανὰν
8″. Ρουμελιώται ἐν καταστασει.
6″. Καλογιέρους Ποκομενέστατοι.
7″. Ἀρχιτέκτωνες τυχοκτύστες.
6″. Μπακάλιδες Μωραΐταις ἐν καταστάσει·

Ματ̃ου: 11.

1″. τὸν Δημητράκην Σκαναβὴν γαμβρὸν τοῦ Παπαριγόπουλου.
1″. τὸν υἱὸν τοῦ Παπαριγόπουλου.
6″. Μπακάλιδες Μωραΐται.
6″. Συρπους Πραγματευταί.
4″. Βοσκοὶ ὁποῦ φυλαγουν τὰ Προβατα.
6″. Πραγματευταὶ ἀπὸ τὴν νικομηδίαν
4″. Ἀρχιτέκτωνες τῶν ὀσπητίων.

28″.

Ματ̃ου: 26:

8″. Μωραΐται Πραγματευταί.
6″. Καλογιέρους.
7″. Ἠπειρώτια.
5″. πτωχοὺς ἀγνωρίστους.
7″. Ιμπεριαλους τοὺς ἔφεραν ἀπὸ τὸ δανούπιον τοὺς πῆραν ἀπὸ ἕνα καράβη Ἰμπεριάλικον καὶ δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ τοὺς γλυτώσῃ ὁ οὐτερνούντζιος.

33

Προστάζει ὁ σουλτάνος ὁτι νὰ πιάσουν ἀπὸ τοὺς ξένους ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὸ Βυζάντιον ὅσους ἠμποροῦν τρεχουν οἱ Τοῦρκοι σπάνουν μαγαζιὰ ἐργαστήρια. Ἐσύναξαν :700: τοὺς ὁποίους τοὺς ἔβαλαν εἰς τὰ πλοῖα διὰ νὰ τοὺς ἀπεράσουν εἰς τὴν Ἀσίαν νὰ τοὺς βάλλουν εἰς τὰ κάστρα, ἐπρεπεν νὰ ἰσαστουν καὶ νὰ βλέπεται τὸ θρῆνος, ἡμεῖς ἐθεωρούσαμαι, τοὺς ἔστειλαν διὰ ἐξορίαν. Ἕνα καράβη Ιμπεριάλικον ἐστέκονταν εἰς τὸ Βιζάντιον ἀνοιχτὰ ἐτράβιξαν τὴν ἄγκωρα διὰ νὰ φύγῃ καὶ εὑρέθησαν εἰς ανκουράν του :28: πνιγμένοι δεμένοι ἕνας τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὸ χέρι.

Ματ̃ου :28:

1″. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σωζοπολεως
1″. τὸν Μυριοφύτου ἀρχιεπισκοπος.
1″. τὸν Γανσου καὶ χώρας αρχιεπ.
8″. Καλογιέρους
9′. Μπακάλιδες Μωραΐται.
8″. Πτωχούς.
6″. τεχνίται ὁποῦ φέρνουν τὸ νερόν.
12″. φερμενοι ἀπὸ τὸν Εκχίαλον

46″.

τὴν βραδιὰν αὐτὴν ἐφώναξαν φωτιὰ διὰ νὰ ἰδοῦν τί πάσον θὰ κάμουν οἱ Γραικοὶ Ιουνιου :2: Προσταγὴ τοῦ Σουλτάνου νὰ πιάσουν ὅσους ἀπὸ τοὺς ξένους ἠμποροῦν τεχνίται νὰ τοὺς περάσουν διὰ τὴν Ἀσίαν θρύνος εἰς τοὺς Γραικοὺς τρέχουν οἱ Τούρκοι ἐσύναξαν .900. τοὺς ὁποίους ἔβαλαν εἰς τὰ πλοῖα ἕως τὴν σήμερον οὔτε ἠκούσθηκαν τί ἔγιναν. 68″. παιδία μὲ βίαν οἱ Τούρκοι τὰ ἐτούρκησαν, δηλαδὴ εἰς ὅσα σπήτια ἠξευραν ὁποῦ εὑρίσκονταν εὔμορφοι Νέοι, ὁ θρῆνος τῶν γωναίων των ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὸ διάστημα, τὸ κουβέρνο ἐσιόπαινε. Ιουνιου :3: ἔφθασαν εἰς τὸν Μπουγιουκτερὲ, δύω κουρβέτα πολεμικὰ Ρούσσικα· καὶ ἐστάθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸ Παλάτι τοῦ Βαρὼν Στρογονὸφ εἰς τὸ Μπουγουκτερέ. Ἡ Πόρτα συνχιστικε· τί θέλουν ἔρωτοῦν τὸν Μινίστρον, τοὺς ἀποκρίθη μὲ αὐτα ἔχω νὰ ἀναχωρήσῳ ἐὰν δὲν τελειώσῃ ἡ εἰρήνη μας. ἡ Πόρτα τοῦ λέγει ὅτι τὰ τρατάταμας δὲν ἔχωμεν Πολεμικά σας καράβια νὰ ἐμβαίνουν στὰ κάστρα μας εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν δὲν θεωροῦνται συμφωνίαις ἔγιναν κάμποσαις φιλονικίαις μὲ τὴν Πόρταν ἀπέρασεν ὁ Μινιστρος, διὰ τὸν Μπουγιουκτερέ. ἡ Πόρτα ἐνόμισεν ὅτι θὰ φύγῃ κρυφίως καὶ ἔστειλεν καραούλια καὶ Προσταγὴν εἰς τὰ Κάστρα νὰ μὴν ἀφήσουν τὰ αὐτὰ καράβια νὰ φύγουν, τὸ ὁποῖον τὸ ἔμαθεν ὁ Μινίστρος

Ιουνιου :4

1″. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δέρκον
1″. τόν Ἀρχ. τουρνόβου
1″. τὸν Ἀρχ. Θεσσαλίας
1″. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀνδριανουπόλεως.
6″. μπακάλιδες ἀρβανίται.
7″. Ἀρχιτέκτωνας τειχοκτίστας.
6″. Κασάπιδες.
5″. τοῦ Νεροῦ ἀρχιτέκτωνας.
2″. ἀπὸ τὴν Νικομηδίαν.
1″. τὸν Πάνο φιλόδωρον.
1″. τὸν σερτάρη Ιωάννη.
8″. Ἠπειρῶται τεχνίται

1″. τὸν Μπαχάρνικον τοῦ Μουρούζη.
7″. Καλογιέρους.

48″.

Τὴν αὐτὴν βραδιὰν ἐφώναζαν, εἰς τὸ Σταυροδρόμη εἰς ὅλους τοὺς δρόμους φωτιὰ οἱ Τούρκοι διὰ νὰ δοκιμάσουν πάλιν τοὺς Γραικοὺς, τὸ δὲ πρωὶ ἐπάϊσαν εἰς τὰ ταουλα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ λόγου ὅτι ἔχουν ἅρματα κρυμένα εἰς τὸ ἀλτάρη, καὶ ἐκρέμησαν, καὶ ἄνοιξαν καὶ τὰ μνημούρια καὶ δὲν ἤυραν μονον κόκαλα, ἐγκρέμησαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Γενεὶ Μαχαλὰ ἔκαψαν καὶ τὸ Πλουκλὴ καὶ τὸ ἐσκέπασαν ὁποῦ δὲν φαίνεται Πέτρα. Ἔγινεν ἔπειτα ἕνα κομπλότο ἀπὸ Τούρκους Νέους ἀπὸ χρονῶν 15: καὶ :20: Ἔχοντας καὶ Ἑβραίους μαζύ των μὲ σημαίες εἰς τὸ χέρι, φωνάζοντες Προσταγὴ τοῦ σουλτάνου νὰ κόψουν τὸν Ῥαγιὰν τρέχοντες εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἐπάϊσαν εἰς τὴν Παναγίαν, εγρύσκεπη δὲν ἄφησαν ἄλλο μόνον τείχους· τὸν Ἅγιον Νικόλαον εἰς τὸ τζουπελὴ ἐπάϊσαν καὶ στοὺς σιλιβριποὺς εἰς Ἑτερνέκαπη, τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὸ Μουχλιὸν τὸ δὲ βλαχσεράϊ ἐκκλησία τὴν ἔκαμαν γῆς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὰ Ἑξῆ Μάρμαρα του ἀβες κιωϊ, καὶ τὸν Αγιον Ιωάννη τὸ Μετοχι τὸ αγιοταφίτικον.

Ἐπάτησαν τὸ Πατριαρχεῖον ἐφυγεν ὁ Πατριάρχης ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἐσκότωσαν ἕναν Αρχιμανδρίτην τὴν δὲ ἐκκλησίαν Πατριαρχεῖον δὲν μπόρεσαν νὰ τὴν ἀνοίξουν, αὐταῖς ὅλαις ἡ ἐκκλησίαις εἶναι μὲ σιδερενιαις Πόρτες εἰς αὐτὰς τὰς ἐκκλησίας τὰς ἰκόνας εἰς τὸ Παλτὰ τὰ σκέβη εἰς τὰ τζουβάλια, τοὺς Πολυελαίους κομάτια, οἱ δὲ Ἑβραῖοι εἶχαν τζουβάλια καὶ ἐσκυζαν τὰ Εὐαγγέλια καὶ ἄλλα βιβλία καὶ τὰ ἐφόρτωνουνταν, τὰ ὁποῖα ἐμεταχειρίζονταν εἰς χρύσιν πραγμέντων εἰς τὰς ἡμέρας αὐτὰς εἰς τὰ χριστιανικὰ τὰ ὀσπήτια γιαλη δὲν ἄφησαν, οἱ δὲ Ἑβραῖοι καὶ αὐτοὶ μὲ ταῖς Πέτραις Περιπέζοντας τοὺς χριστιανοὺς πολλοὺς ἐτύφλωσαν πολλοὺς ἐσκότωσαν θρύνος μέγας, πολαῖς γκαστρωμένες ἀποβάλθησαν τὰς δὲ ἄλλας ἐκκλησίας μὲ δόσιν γρόσια εἰς τοὺς Γιανιτζάρους ἐδιαυθέντευσαν, οἱ δὲ Τούρκοι ὁποῦ ἔβλεπαν τὰ παιδιά τους καὶ ἔκαμαν αὐτὰ τὰ ἐδιδαν κουράγιον ἀλαλαγμὸς καὶ θρῦνος καὶ τὸ κουβέρνο ἐσιώπα εἰς ὅλα αὐτὰ οἱ Ἑβραῖοι ἐφώναζαν ἀποστάται Γραικοὶ τοῦ σουλτάνου καὶ ἄπειραις ὕβρισίαις.

Ιουνίου 13″.

4′. Μπαρμπέριδες.
8″. Ἠπειρώται.
6″. Πτωχούς.
8″. καλογιέρους
8″. αρχιτέκτωνας τειχοκτίσταί
6″. Κασασίδες
9″. Μωραΐται πραγματευταί.

49″.

Εἴδησις τοῦ Αιβαλιου οἱ Τούρκοι ἐκατέβηκαν ἀπὸ τὴν ἀσίαν βαζοντες σπαθὶ καὶ σκλαβώνοντας καὶ φωτιά· καὶ ἀπέρασαν ἀπὸ τὸ σπαθί· 8000: χ. καὶ ἐσκλάβωσαν Νέαις, καὶ Νέους περίπου ἀπὸ· 12000: χλ. καὶ ἔφεραν εἰς τὴν Πόλιν πουλῶντας τὰ κοριτζια προς :25: γρ: καὶ παιδία τὸ ἴδιον. αὐτὰ ἔκαμαν καὶ εἰς τὴν Κασάντραν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ

τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θλίψεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

Πολλάκις ἐγένετο λόγος ἐν τῇ *Πανδώρᾳ* περὶ ἀεροστάτων, περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς αὐτῶν, περὶ ἀεροπορίας ἐν γένει, περὶ εὑρέσεως πηδαλίου τοῦ ἀεροστάτου κτλ. ἀλλ' οὐδέποτε ἐγένετο καὶ περὶ τῶν συμπτωμάτων ἅτινα παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀφοῦ φθάσῃ ὁ ἀεροναύτης εἰς ὕψος 10, 12, 25, 20, χιλ. ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Γνωστὸν ὅτι ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ εἶναι βαρὺς, ἐλαστικώτατος, σταθμίσεως καὶ συνθλίψεως ἐπιδεκτικός. Ὅσον ὑψηλότερα ἀναβαίνομεν, τόσον περισσότερον μειοῦται ἡ πυκνότης αὐτοῦ, ἢ τόσον ἀραιότεραι γίνονται αἱ στιβάδες τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἡ ἀραιότης τῶν ἄνω στιβάδων τῆς ἀτμοσφαίρας ἀπεδείχθη διὰ τοῦ βαρομέτρου καὶ διά τινων δοκιμῶν τῶν ἀεροναυτῶν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ῥίνας τῶν ὁποίων ἐξῆλθεν αἷμα, ἢ καὶ ἤνοιξαν αἱ φλέβες τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἕνεκα τῆς μειωθείσης θλίψεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν. Διὰ τοῦ βαρομέτρου ἀπεδείχθη ὅτι ἄνθρωπος μετρίου ἀναστήματος θλίβεται ἀπὸ ἀτμοσφαίραν, ζυγίζουσαν 25,000 περίπου λίτρας· ἐπειδὴ δὲ τελευταῖον δύο ῥιψοκίνδυνοι ἀεροναῦται ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνυψώθησαν μέχρις ὕψους 20,000—22,000 ποδῶν, δυνάμενοι νὰ σημειώσωσι τὰ συμπτώματα ἅτινα παρουσιάσθησαν, νομίζω διδακτικὸν νὰ διακοινώσω ἐν συντόμῳ ταῦτα.

Glaisher καὶ Coxwall εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν δύο ἀεροναυτῶν. Ἡ δὲ ἀνύψωσις τοῦ ἀεροστάτου ἐγένετο εἰς Tugdon ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς ὕψος 14,000 ποδῶν ἠύξησαν οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας ἀπὸ 76 εἰς 98. Στενοχωρία μεγάλη τοὺς κατέλαβε· τὰ χείλη καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν ἔλαβον κυανίζουσαν χροιάν. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας ἀμφοτέρων ἠύξησαν ὑπὲρ τὸ δέον καὶ ἐξωγκώθησαν αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες των. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς ὕψος 20,000 ποδῶν,

ὁ ἕτερος αὐτῶν ἔχασε τὴν δύναμιν τῆς ὁράσεως ὥστε δὲν διέκρινε τὰς ὑποδιαιρέσεις τοῦ βαρομέτρου. Ὅτε δὲ ἀνυψώθησαν ἔτι πλέον, καὶ ὁ ἄλλος ἀεροναύτης ἠδυνάτει νὰ σηκώσῃ τὴν χεῖρα, διότι παραλυτικὴ κατάστασις κατέλαβεν ὅλους τοὺς μῦς· ὅτε ἠθέλησε νὰ καταβιβάσῃ τὸ βαρόμετρον ἐκ τοῦ μέρους ὅπου ἦτο ἀνηρτημένον, ἔπεσεν ἡ κεφαλή του ὡς παρελελυμένη ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ σώματος, καὶ τέλος ἐστράφη πρὸς τὰ ὄπισθεν. Διηγεῖται ὅτι τὸ σῶμά του ἦτον ἐντελῶς νεναρκωμένον καὶ ἐνόμιζεν ὅτι δὲν εἶχεν μέλη. Ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ δὲν ἠδυνήθη· ἐστρέφθη δὲ καὶ αὐτὸς πρὸς ὥραν τὴν αἴσθησιν τῆς ὁράσεως. Καὶ ὅμως τὸ πνεῦμα ἐνήργει ἐλευθέρως, διότι ἐπροσπάθησε νὰ σημειώσῃ τὰ συμπτώματα ταῦτα. Δὲν ἐνθυμεῖτο ἐὰν ἤκουεν εἰσέτι, ἐντελὴς δὲ ἀσφυξία ἐπέκειτο. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ φόβον προὐξένησεν εἰς ἀμφοτέρους ἡ νεκρικὴ ἡσυχία κατὰ τὸ μέγιστον ἐκεῖνο ὕψος. Ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα λεπτὰ οὐδὲν ᾐσθάνοντο. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τὴν θέλησίν του πρὸς τὸν ἕτερον· αἱ χεῖρές των ἦσαν ἐντελῶς παραλελυμέναι, καὶ ὅμως οὐδεμίαν αἱμορραγίαν ἔπαθον. Ὁ Coxwell ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ τὴν βαλβίδα τοῦ ἀεροστάτου, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε διότι εἶχε τὰς χεῖρας παραλελυμένας. Τέλος δὲ προβλέπων τὸν θάνατον ἐβιάσθη διὰ τῶν ὀδόντων καὶ διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς του νὰ σύρῃ τὸ σχοινίον τῆς βαλβίδος, ἥτις ἐντελῶς ἠνοίχθη· καὶ οὕτως κατωρθώθη ἡ κατάβασις τῆς σφαίρας.

Τὰ ἐκτεθέντα λίαν περίεργα καὶ ἐπικίνδυνα συμπτώματα δὲν ἐπήνεγκον κακὰς συνεπείας ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἀεροναυτῶν· διότι μετὰ τὴν εὐτυχῆ κατάβασιν αὐτῶν ἠδυνήθησαν τὴν αὐτὴν ἑσπέραν εἰ καὶ ἀτονισμένοι νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν περίπατον.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

(Κατὰ Béranger.)

1824.

Ἔρχεται τὸ φθινόπωρον καὶ τὰ ὑγρὰ πτερά του
Νέα μοὶ φέρουν βάσανα καὶ νέας δυστυχίας·
Φεῦ! πάσχοντος καὶ ἀσθενοῦς, πτωχοῦ καὶ ἀδυνάτου
Τῆς πάλαι μου μαραίνονται τὰ ἄνθη εὐθυμίας.
Νὰ φύγω θέλω πνιγηρὰν πόλιν καὶ ἀποφράδα,
Ὑπὸ ὡραῖον οὐρανὸν ἐπιθυμῶ νὰ ζήσω.
Παιδίον ἔτι ὄνειρον ἔβλεπον τὴν Ἑλλάδα·
Θέλω τὸν βίον μου ἐκεῖ, ἐκεῖ νὰ καταλύσω.

—

Δὲν θέλω τὴν μετάφρασιν ἐγὼ τῆς Ἰλιάδος·
Ἕλλην ὑπῆρξα· ἀληθῆ λέγει ὁ Πυθαγόρας (1).
Μητέρα εἶχον ἔνδοξον, τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος,
Εἰς τοῦ Σωκράτους δὲ παρῆν τὰς τελευταίας ὥρας.
Πολλάκις ἐθυμίασα τὰ ἔργα τοῦ Φειδίου,
Πολλάκις δὲ παρ' Ἰλισσὸν μ' ἔτυχε νὰ καθήσω,
Ἐγεύθην δὲ μεθ' ἡδονῆς μέλιττος Ὑμηττείου·
Θέλω τὸν βίον μου ἐκεῖ, ἐκεῖ νὰ καταλύσω.

—

Ὦ, εἴθε λαμπρὸς ἥλιος, ἡμέραν μόνον μίαν,
Τὴν πάσχουσαν καρδίαν μου, ὦ εἴθε νὰ θερμάνῃ!
Μακρὰν ἀκούω κράζουσαν, ναί! τὴν ἐλευθερίαν·
« Ἐλθέ! ὦ! Σπεῦσον! νικητὴς Θρασύβουλος ἐφάνη! »
Ἄγωμεν! Ἀποπλέωμεν! λύσατε τὰ ἱστία.
Θάλασσα, ἱκετεύω σε, δός μοι νὰ εὐπλοήσω,
Ἐπίτρεψον νὰ ἐπιβῶ τὰ Ἀττικὰ πεδία·
Θέλω τὸν βίον μου ἐκεῖ, ἐκεῖ νὰ καταλύσω.

—

Ἐπίσης εἶν' ὁ οὐρανὸς γλυκὺς τῆς Ἰταλίας,
Ἀλλ' ἀμαυροῖ τὸ κάλλος του ἡ δουλικὴ νεφέλη·
Πλεύσατε, ναῦται, πλεύσατε εἰς ἄλλας παραλίας,
Ὅπου καὶ πάλιν καθαρὰ ἡμέρα ἀνατέλλει.
Ὦ παταγοῦντα κύματα! ἐξηραμμένοι βράχοι!
Ὦ ἔδαφος περικλυτόν! μέλλω νὰ σὲ πατήσω·
Ἐπὶ τῆς παραλίας σου ἡ τυραννὶς στενάχει.
Θέλω ἐκεῖ τὸν βίον μου, ἐκεῖ νὰ καταλύσω.

—

Ξενίσατε τὸν βάρβαρον, ὦ Ἀττικαὶ παρθένοι·
Μή με ἀποθαρρύνετε φθάντα εἰς τὸν λιμένα,
Ὅτι ἀφῆκα δι' ὑμᾶς τὰ πάτρια τεμένη,
Ὅπως βαρὺν ὑπὸ ζυγὸν μὴ κύπτω τὸν αὐχένα.
Τὴν δὲ φυγάδα λύραν μου σώσατε τοῦ δειλαίου,
Καὶ, ἂν μ' αὐτὴν τὸν οἶκτόν σας ὑπὲρ ἐμοῦ κινήσω,
Ὦ! μίξατε τὴν κόνιν μου μετὰ τῆς τοῦ Τυρταίου·
Ἦλθον ἐδῶ τὸν βίον μου, ἐδῶ νὰ καταλύσω.

Μ. Δ.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΙΟΥΛΙΟΥ 15, 1863.

Ἀναχωρησάντων ἐκ τῆς πρωτευούσης τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ δράματος τοῦ Ἰουνίου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, τὴν γενομένην γνωστὴν τοῖς ἀναγνώσταις τὴν 1 τοῦ μεσοῦντος, ἡ ἐθνοφυλακὴ Ἀθηνῶν ἀνέλαβε τριπλᾶ καθήκοντα· τὴν φρούρησιν, λέγομεν, τῶν δημοσίων καταστημάτων, τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἀστυνομίαν· ἐκτελεῖ δηλαδὴ καθήκοντα στρατιωτῶν, χωροφυλάκων καὶ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἐκτελεῖ ταῦτα μετὰ πολλῆς προθυμίας καὶ φρονήσεως. Τὸ πρόσωπον τῆς πόλεως, καί τοι ἐρημωθείσης διὰ τὴν ἀναχώρησιν δισχιλίων καὶ ἐπέκεινα στρατιωτῶν καὶ τὴν ἀποδημίαν, εἴτε ἕνεκα φόβου εἴτε ἕνεκα τοῦ θερινοῦ καύσωνος,

(1) Ἐννοεῖ τὰ περὶ μετεμψυχώσεως.

πολλῶν οἰκογενειῶν, κατέστη ἱλαρώτερον ἢ πρίν. Ἀλλ' ἡ ἐθνοφυλακὴ δὲν ἔχει δυστυχῶς ἀρχηγόν· καὶ ἀρχηγὸν λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι, χάριν φιλοδοξίας ὀνομαζόμενον, ἀλλὰ φροντίζοντα περὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς, καὶ ποδηγετοῦντα αὐτὴν εἰς τὸ ἀληθὲς καθῆκον. Κατὰ τὰς ἀποφράδας ἐκείνας τοῦ Ἰουνίου ἡμέρας, εἴδομεν αὐτὴν ἔχουσαν μὲν διάπυρον ζῆλον ὑπὲρ τῆς τάξεως, ἀλλὰ πολλάκις παραλυομένους τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς δι' ἔλλειψιν ὁδηγίας καὶ συγκεντρώσεως τῶν ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργειῶν.

* * *

Εἰδήσεις ἐκ Δανίας ἐλθοῦσαι βεβαιοῦσιν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν εἰς Ἑλλάδα περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου.

* * *

Ἡ Βουλὴ τῆς Ἑπτανήσου διελύθη καὶ συνεκλήθη νέα, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἑνώσεως.

* * *

Τὰ ἀνάκτορα ἐκηρύχθησαν δημόσια ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

* * *

Ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις παρεδέχθη νόμον δι' οὗ καθιστᾷ εἰς τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα τοὺς πρὸ τῆς τελευταίας ἐπαναστάσεως καταδικασθέντας ἐπὶ πολιτικοῖς ἐγκλήμασιν. Εἰς τούτους δὲ συμπεριλαμβάνονται, κατὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις, καὶ οἱ συνωμόσαντες νὰ δολοφονήσωσι τὸν τότε βασιλέα καὶ ὁ δολοφόνος αὐτὸς τῆς βασιλίσσης. Τὸ καθ' ἡμᾶς, τολμηρὰ ἡ ἀπόφασις· διότι εἴπερ ποτε σήμερον, ὅτε περιμένομεν βασιλέα, ἀνάγκη νὰ φανῇ αὐστηρὸν τὸ ἔθνος πρὸς τὴν βασιλοκτονίαν. Καὶ ἡ Γαλλία ἀπεδίωξεν ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων δύο ἡγεμόνας, οὐδένα ὅμως τῶν δολοφόνων αὐτῶν ἀπεθέωσεν. Ἐξέστημεν δὲ πῶς ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ ἄνευ οὐδεμιᾶς συζητήσεως, χωρὶς οὔτε κἂν μία φωνὴ ν' ἀκουσθῇ κατ' αὐτῆς, οὐδ' ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπὶ συνέσει καὶ μετριοπαθείᾳ γαυριώσης Κοιλίας. Καὶ ὅμως γινώσκομεν ὅτι μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων ὑπάρχουσι πολλοὶ συμμεριζόμενοι τὴν γνώμην ἡμῶν· διὸ λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ ὑπενθυμίσωμεν αὐτοῖς ἀξιώματά τινα ἀρχαίων καὶ νεωτέρων δημοσιογράφων.

« Ἴδωμεν γὰρ εἰ τοὺς δειλοὺς οἷόν τε δικαίους εἶναι· τοὺς γὰρ ἐναντίως ἔχοντας τούτοις, τοὺς θρασεῖς, ἀδίκους ὄντας εὑρίσκομεν διὰ τὸ πρὸς βίαν τὰ πολλὰ ποιεῖν. *Δειλία τοίνυν ἐστὶ διαφθορὰ δόξης ἐννόμου δειρῶν τε πέρι καὶ μή· ἢ ἄγροια δειρῶν τε καὶ οὐ δειρῶν καὶ οὐδετέρων. Πῶς ἂν οὖν οἱ δόξαις διεφθαρμέναις καὶ παρανόμοις συζῶντες εἶεν ἂν δίκαιοι ;* »

(Ἱεροκλ. περὶ δικαιοσ.)

« Celui qui agit, qui parle, exerce un droit; celui qui se tait est infidèle à un devoir. Les hommes qui se déchargent du présent, parce qu'ils ont la prudence de se taire, seront seuls responsables de l'avenir, parce qu'ils n'auront pas eu le courage de parler (1). »

(J. P. Pagés.)

« L'assentiment de la majorité ne suffit nullement dans tous les cas pour légitimer ses actes; il en existe que rien ne peut sanctionner. Lorsqu'une autorité quelconque commet des actes pareils, il importe peu de quelle source elle se dise émanée, il importe peu qu'elle se nomme nation ou individu. Elle serait la nation entière, moins le citoyen qu'elle opprime, qu'elle n'en serait plus légitime » (2).

(B. Constant.)

* * *

Ἡ *Φωνὴ τῶν Ἐπαρχιῶν*, ἐφημερὶς ἐν Τριπόλει ἐκδιδομένη, γράφει τὴν 6 τοῦ μεσοῦντος τὰ ἑξῆς·

« Αἱ ληστεῖαι, οἱ φόνοι, αἱ ἁρπαγαί, αἱ κλοπαὶ ὑπερεπλεόνασαν εἰς τὸν νομόν μας πρό τινος. Οἱ Ἁγιοπετρῖται ἀφῄρεσαν κοπὴν προβάτων τῶν Καστριτῶν, οὗτοι αὐτοδυνάμως ἀνθήρπασαν ἀγέλην ὅλην βοῶν. Οἱ Ῥεζιῶται ἀφῄρεσαν ποίμνην τῶν Στενιωτῶν, οὗτοι τὸ αὐτὸ ἔπραξαν εἰς τοὺς Ῥεζιώτας· καὶ ἐφονεύθη εἷς καὶ ἐπληγώθη ἕτερος. Οἱ Ἀλωνιστιῶται ἥρπασαν πρόβατα τῶν Ῥενιωτῶν καὶ ἁρπάζουσι καθ' ἑκάστην ὅ,τι εὕρωσιν ἀπὸ διάφορα ἄλλα χωρία. Οἱ Φωνιῶται ἤγειραν πόλεμον κατ' αὐτῶν καὶ ἀπαύστως συγκρούσεις, πληγώσεις κλ. λαμβάνουσι χώραν. Τὰ τοιαῦτα γενικώτερα εἰσὶν εἰς Γορτυνίαν καὶ Μεγαλόπολιν, ἐν αἷς καταργήσεις δημοτικῶν ἀρχῶν ἐγένοντο, πολιορκίαι, ἁρπαγαὶ ζώων, κλοπαὶ πραγμάτων καὶ πολλὰ ἄλλα κακά, τὰ ὁποῖα μόνη στρατιωτικὴ δύναμις καὶ ποινικὴ αὐστηρότης δύναται νὰ καταστείλῃ. »

Προστίθησι δὲ καὶ τὰ ἑξῆς εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον·

« Αἱ ἐπαρχίαι Γορτυνίας, Μεγαλοπόλεως, Κυνουρίας καὶ ἐν μέρει καὶ ἡ τῆς Μαντινείας, ἀφίνονται ἀπροστάτευτοι ἀπέναντι τῶν κακοποιῶν, οἵτινες κατελύμανον τὸν τόπον, καταστρέψαντες περιουσίας

(1) « Ὁ μὲν πράττων ἢ ὁ ὁμιλῶν ἐνεργεῖ δικαίωμα, ὁ δὲ σιωπῶν προδίδει καθῆκον. Οἱ ἀποφορτιζόμενοι τὸ ἐνεστὼς, ὡς ἔχοντες τὴν φρόνησιν νὰ σιωπῶσι, μόνοι αὐτοὶ εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸ μέλλον, διότι δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ ὁμιλήσωσιν. »

(2) Ἡ συναίνεσις τῆς πλειοψηφίας οὐδόλως ἀρκεῖ πάντοτε ὅπως περιβάλῃ διὰ νομιμότητος τὰς πράξεις αὐτῆς· διότι ὑπάρχουσι πράξεις τὰς ὁποίας οὐδὲν ἰσχύει νὰ νομιμοποιήσῃ. Ὅταν τις ὁποιαδήποτε ἀρχὴ πράττῃ τοιαύτας πράξεις, ἀδιάφορον πόθεν ἐκπορεύεται, ἀδιάφορον ἂν ὀνομάζεται ἔθνος ἢ πρόσωπον. Καὶ ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἂν καθιερώσῃ αὐτάς, πλὴν ἑνὸς καὶ μόνου πολίτου, τοῦ παρ' αὐτῆς ἀδικουμένου, πάλιν δὲν εἶναι νόμιμοι. »

καὶ ζωὰς, καὶ ὑπὲρ τὸ δέον προχωροῦντες εἰς ἀποσύνθεσιν τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἢ προκαλοῦντες ἐμφύλιον πόλεμον. »

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ. Κατ' αὐτὰς ἐγένοντο εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ῥώμης ἄξιαι πολλοῦ λόγου ἀνακαλύψεις. Ἰδιωτική τις ἑταιρία συνεστήθη διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐπὶ γηπέδου κεκαλυμμένου ὑπὸ ἐρειπίων, ἔνθα πιστεύεται ἐν γένει ὅτι ἔκειτο ἡ villa Caesarum θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῆς Λιβίας ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Οὐηΐων, ἐπὶ θέσεως ἐπαγωγοῦ καὶ παρεχούσης μίαν τῶν ὡραιοτάτων ἀπόψεων τῆς ῥωμαϊκῆς ἐξοχῆς. Κατ' ἀρχὰς ἀνεκαλύφθησαν διάφορα τεμάχια μωσαϊκοῦ ἐπ' αὐτῆς σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, πολλοὶ σωλῆνες μολύβδινοι, φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ Τιβερίου Καίσαρος καὶ τρεῖς ὡραῖαι Ῥωμαϊκαὶ προτομαὶ, ὧν ἡ μὲν ἀπεικονίζει τὸν Σεπτίμιον Σεβῆρον, ἡ δὲ, γυναῖκα ἀναγομένην εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὡς ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς κόμης καταφαίνεται, ἡ δὲ τρίτη παρίστησι νεανίαν ἀνήκοντα πιθανῶς εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν. Αἱ ἀνακαλύψεις αὗται, ὡς καὶ αἱ τῶν δωματίων τῶν ἐχόντων τοίχους κεκαλυμμένους ὑπὸ ζωγραφιῶν ζωηρότατα ἐχουσῶν τὰ χρώματα, τῶν ὁποίων ὅμως τεμάχια μόνον σώζονται, διήγειραν ἐλπίδας, κατ' οὐδὲν σφαλείσας. Τὴν 20 Ἀπριλίου εὑρέθη ἄγαλμα ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καὶ εἰς τὸ εἶδός του ἐκ τῶν ὡραιοτάτων καὶ ἀξιολογωτάτων τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσι. Παρίστησι τὸν αὐτοκράτορα Αὔγουστον εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν· ἔχει δὲ τὸν δεξιὸν βραχίονα τεθραυσμένον, ὡς καὶ τὸ κατώτερον μέρος τῶν κνημῶν· ἀλλὰ τὰ τεμάχια ὑπάρχουσιν ἀκέραια καὶ μένει μόνον νὰ συγκολληθῶσι. Σιδήρωμα δὲ μεῖναν ἐν τῷ βραχίονι καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ κνήμῃ ἐμφαίνει ὅτι ἡ συντριβὴ εἶναι ἀρχαία. Ἡ κεφαλὴ δὲν συνέχεται πρὸς τοὺς ὤμους, μετὰ δὲ τοῦ ἐπιλοίπου σώματος τοσοῦτον καλῶς συντηρεῖται, ὥστε οὐδ' αὐτὴ ἡ ἄκρα τῆς ῥινὸς τὴν ὁποίαν στεροῦνται καὶ τὰ ὡραιότατα ἀρχαῖα ἀγάλματα, ἐλλείπει. Ὁ ἡγεμὼν, γυμνὸς τήν τε κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, φορεῖ, πλὴν θώρακος κεκοσμημένου ὑπὸ θαυμασίων γλυφῶν, τήβεννον καὶ ἐλαφρὸν ἄλλο ἔνδυμα, εἶδος πλατείας ζώνης (écharpe) μὴ καλυπτούσης τὸ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος, μικρὸν δὲ μόνον μέρος ὄπισθεν σκεπαζούσης. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἔφερε σκῆπτρον πιθανῶς ἐν μετάλλου. Ἴχνη δὲ χρώματος φαίνονται ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, τῶν ὁποίων τὰ κράσπεδα εἶναι γλαυκά. Ἡ ἐργασία τοῦ τε σώματος καὶ τῶν ἐνδυμάτων καὶ τοῦ θώρακος εἶναι ὡραιοτάτη καὶ λεπτοτάτη.

(*Ἐκ τῆς* Correspondance Littéraire.)

ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ. Τὰ δυστυχήματα ὅσα πολλάκις συνέβησαν εἰς γυναῖκας ἐκ τῆς πυρπολήσεως τῶν λεπτῶν αὐτῶν ἐνδυμάτων, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς σκέψεις καὶ πειράματα διασήμων χημικῶν τῆς Εὐρώπης, ἐπιθυμούντων νὰ εὕρωσι τρόπον ἱκανὸν νὰ προλαμβάνῃ τὰ δυστυχήματα ταῦτα. Κατὰ στατιστικόν τινα πίνακα ἐκδοθέντα ἐσχάτως, ἐκάησαν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους εἰς μόνην τὴν Ἀγγλίαν 436 ἄνθρωποι. Ἡ Βασίλισσα αὐτὴ, αἰσθανθεῖσα τὴν ἀνάγκην τῆς προλήψεως τοιούτου κακοῦ, προέτρεψεν ἐμπείρους ἄνδρας εἰς τοῦτο. Μετὰ πολλὰς δὲ δοκιμασίας φαίνεται ὅτι ἐλύθη ἐπὶ τέλους τὸ ζήτημα, ἐφευρεθέντων ἀκαύστων ἐνδυμάτων.

Τοιαῦτα δὲ ἄκαυστα βαμβακερὰ καὶ μαλλωτὰ ὑφάσματα, καλούμενα Tarlatans, Mousselines, πωλοῦνται πανταχοῦ σήμερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν· τὰ δὲ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας παρασκευάζονται εἰς τὸ βασιλικὸν πλυντήριον εἰς Richmond κατὰ τὴν ἀκόλουθον μέθοδον. Τὸ ἅλας ὅπερ ἀποκατασταίνει τὰ φορέματα δύσκαυστα ἢ ἄκαυστα, εἶναι ἡ βολφραμικὴ ἀμμωνία καὶ τὸ βολφραμικὸν νίτρον, διαλελυμένα εἰς 6—10 μέρη ὕδατος. Τὰ δὲ ὑφάσματα ἢ φορέματα, λευκὰ ἢ κεχρωματισμένα, βρέχονται καλῶς διὰ τοῦ εἰρημένου διαλύματος, ἐκθλίβονται καὶ μετὰ ταῦτα στεγνοῦνται διὰ θερμοῦ σιδήρου. Ἡ ὠφέλιμος αὕτη σκευασία πωλεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ladys life preserver « φύλαξ τῆς ζωῆς τῶν κυριῶν ». Τὰ ἔξοδα διὰ τὴν προπαρασκευὴν 5—10 φορεμάτων ὑπολογίζονται εἰς περίπου ἓν τάλληρον, ἔξοδον βεβαίως πάντη ἀσήμαντον ὡς πρὸς τὴν μεγίστην ὠφέλειαν. Τὰ διὰ τοῦ διαλύματος προπαρασκευασθέντα φορέματα ἐάν ποτε ἐγγίσωσιν εἰς πῦρ δὲν ἀναφλέγονται, ἀλλὰ τὸ πολὺ ἡμικαίονται μὴ μεταδίδοντα φλόγα πρὸς τὰ πλησίον ἐνδύματα, ὥστε τὸ ἡμικαὲς μέρος εὐκολώτατα ἀποσβέννυται. Εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ εἰσαχθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ χρῆσις τοῦ ἅλατος τούτου.

Ξ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ 319 *φυλλαδίῳ γρίφου.*

Γλαὺξ εἰς Ἀθήνας.

—o—